

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ О.О. Шеремет

«__» _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Л.В. Шірінян

«__» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

зі спеціальності _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Управління достатністю капіталу страхових компаній**

Виконала: здобувач 2 курсу

Калініченко Яна Петрівна
(прізвище та ініціали)

Керівник: Шірінян Лада Василівна
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент _____ Колос І.В.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра фінансів

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

«___» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Калініченко Яни Петрівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління достатністю капіталу страхових компаній

керівник проекту (роботи) Шірінян Л.В., д.е.н., проф.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «16» жовтня 2020 р. № 843-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 24 грудня 2020 р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти з питань регулювання діяльності страхових компаній, статистичні дані Національного банку України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Нацкомфінпослуг, інформаційно-аналітичних видань, звітність ПрАТ «СК «Уніка», результати досліджень вітчизняних і закордонних науковців.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні засади управління достатністю капіталу страхових компаній

Розділ 2. Аналіз управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

Розділ 3. Напрями удосконалення управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): табл. 1.2. Джерела формування власного капіталу страхової компанії, табл. 2.5. Динаміка показників фінансової стійкості СК «Уніка» за 2016-2019 рр.,

табл. 2.7. SWOT-аналіз для ПрАТ «СК «Уніка», табл. 3.2. Прогнозний баланс активу та пасиву ПрАТ «СК «Уніка» на 2020 р. _____

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Шірінян Л.В.		
II	Шірінян Л.В.		
III	Шірінян Л.В.		

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2020	
5	Оформлення готової роботи на попередній захист	24.12.2020	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	21.01.2021	
7	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	02.02.2021	

Здобувач

_____ Калініченко Я.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ Шірінян Л.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Калініченко Я. П. «Управління достатністю капіталу страхових компаній»

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2021.

Дипломна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем управління достатністю капіталу страхових компаній.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність та особливості визначення достатності капіталу страхових компаній, підходи до оцінювання достатності капіталу страхових компаній та система управління достатністю капіталу страхових компаній.

Другий розділ присвячено аналізу управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка».

У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка».

Ключові слова: страхування, страхова компанія, управління достатністю капіталу, достатність капіталу, капітал.

SUMMARY

Kalinichenko Y. «Capital adequacy management of insurance companies»

Master's work for obtaining Master's degree in specialty 072 – Financial, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2021.

The master's work is devoted to solving theoretical, methodological and practical problems of capital adequacy management of insurance companies.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used literature and applications.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research task.

The first chapter describes the essence and features of determining the capital adequacy of the insurance companies, approaches to assessing the capital adequacy of the insurance companies and the capital adequacy management system of the insurance companies.

The second chapter is devoted to the analysis of capital adequacy management of PJSC SK “Unika”.

In the third chapter the directions of improving capital adequacy management of PJSC SK “Unika”.

Key words: *insurance, insurance company, capital adequacy management, capital adequacy, capital.*

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	10
1.1. Сутність та особливості визначення достатності капіталу страхових компаній.....	10
1.2. Підходи до оцінювання достатності капіталу страхових компаній.....	17
1.3. Система управління достатністю капіталу страхових компаній.....	21
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «СК «УНІКА».....	27
2.1. Загальна характеристика ПрАТ «СК «Уніка».....	27
2.2. Оцінка фінансового та майнового стану ПрАТ «СК «Уніка».....	31
2.3. Аналіз управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка».....	53
Висновки до розділу 1.....	60
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «СК «УНІКА».....	63
3.1. Розвиток методичного забезпечення прогнозування достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка».....	63
3.2. Удосконалення управління перестрахованням для забезпечення достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка».....	66
3.3. Формування оптимальної структури капіталу ПрАТ «СК «Уніка»...	68
Висновки до розділу 3.....	77
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні страхування є однією з найважливіших сфер економіки, яка надає захист для населення та для різних суб'єктів господарювання, а також формує інвестиційні ресурси. Для успішної діяльності страхових компаній потрібно забезпечити можливість виконувати свої зобов'язання у визначений термін та в повному обсязі.

Такі негативні процеси на страховому ринку, як зростання кількості страховиків з тимчасовою адміністрацією, спад довіри населення до страхових послуг, зниження якості врегулювання страхових подій, відбуваються через недостатність капіталу страхових компаній для покриття непередбачуваних збитків.

В Україні ця проблематика набула великого значення через затвердження Концепції запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами, яка передбачає нормативи достатності капіталу згідно з положеннями Директиви Solvency II.

Запровадження зазначеної Концепції позитивно вплине на страхові компанії, але в той же час і створить регуляторне навантаження для суб'єктів страхових відносин.

Органи державного регулювання в різних країнах приділяють значну увагу зазначеній проблемі. Міжнародна практика показує, що влада постійно переглядає і підвищує вимоги до рівня достатності капіталу.

Деякі аспекти управління достатністю капіталу страхових компаній було досліджено в працях таких вітчизняних та зарубіжних учених: Внукова Н. М., Опешко О. М., Вовчак О. Д., Козьменко О. В., Корват О. В., Козоріз Г. Г., Пікалов О. М., Піратовський Л. Г., Пшик Б. І., Слепухіна Ю. Е., Супрун А. А., Шірінян Л. В. та ін.

Не зважаючи на те, що існує велика кількість досліджень, проблема управління достатністю капіталу страхових компаній не є вивченою досконало, що вказує на актуальність, теоретичне та практичне значення обраної теми дипломної роботи, яка визначила її мету та завдання.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розвиток теоретичних положень, удосконалення методичних підходів та розроблення практичних рекомендацій щодо управління достатністю капіталу страхових компаній в Україні.

Для досягнення мети дипломної роботи поставлено такі завдання:

- визначити сутність поняття «достатність капіталу страхової компанії» та передумови управління нею;
- уточнити підходи до оцінювання достатності капіталу страхових компаній;
- обґрунтувати засади формування системи управління достатністю капіталу страхових компаній;
- охарактеризувати ПрАТ «СК «Уніка»;
- оцінити фінансовий та майновий стан ПрАТ «СК «Уніка»;
- проаналізувати управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка»;
- розвинути методичне забезпечення прогнозування достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка»;
- запропонувати напрями удосконалення управління перестрахованням для забезпечення достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка»;
- удосконалити методичний підхід до формування оптимальної структури капіталу ПрАТ «СК «Уніка».

Об’єктом дослідження є управління достатністю капіталу страхової компанії.

Предметом дослідження є теоретичні положення, методичні та практичні аспекти управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка».

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань наукового дослідження використано такі методи: SWOT-аналізу та PEST-аналізу – під час оцінки фінансового та майнового стану ПрАТ «СК «Уніка»; методи теоретичного рівня – під час аналізу теоретичних засад управління достатністю капіталу страхових компаній; методи емпіричного рівня – під час аналізу напрямів удосконалення управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка» та ін.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти з питань регулювання діяльності страхових компаній, стандарти та рекомендації міжнародних організацій у сфері нагляду за страховими компаніями, статистичні дані

Національного банку України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Нацкомфінпослуг, матеріали Ліги страхових організацій України, інформаційно-аналітичних видань, звітність ПрАТ «СК «Уніка», результати досліджень вітчизняних і закордонних науковців.

Практичне значення одержаних результатів полягає в уточненні теоретичних положень і вдосконаленні методичних підходів до управління достатністю капіталу страхових компаній. Всі рекомендації, що були надані в роботі, можуть бути використані в процесі управління діяльністю страховиків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Сутність та особливості визначення достатності капіталу страхових компаній

На сьогодні не можна заперечувати те, що страхові компанії надають не тільки страхових захист, а і виступають, як посередники між інвесторами та позичальниками через механізм накопичення грошових коштів платників страхових премій. Цим самим вони відіграють одну з найважливіших завдань у фомуванні інвестиційних ресурсів. Важливим фактором для успішної діяльності кожної страхової компанії є достатній розмір власного капіталу.

В даному контексті важливу роль відіграє статутний капітал, на думку Л. А. Орланюк-Малицька [27]: «наявність певного обсягу власних коштів має особливу актуальність для страхової організації на початку діяльності, коли страховий портфель невеликий та незбалансований. Як наслідок – не забезпечується необхідна розкладка збитку, що значно підвищує можливість від'ємного фінансового результату по страхових операціях».

Н. В. Ткаченко [47] доповнює подані вище твердження тим, що на стадії утворення фінансової установи наявність власного капіталу диктується потребами, які пов'язані із створенням умов для здійснення страхової діяльності.

Важливість капіталу можна обґрунтувати за допомогою таких чинників:

– у випадку збільшення обсягів страхової діяльності, страхових резервів може виявитися недостатньо для покриття усіх зобов'язань;

– для збереження конкуренції на ринку страхових послуг кожна компанія повинна розвиватися: залучати нових клієнтів, розширювати присутність на нових ринках збуту своїх послуг, розробляти нові продукти та ін.;

– у страховій діяльності існує безліч внутрішніх та зовнішніх факторів, через що методи розрахунку страхових резервів не можуть дати гарантії, що їх буде достатньо для здійснення страхових виплат.

Кожна страхова компанія повинна дотримуватися встановлених вимог відносно порядку та розміру формування власного капіталу.

Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [42] державний нагляд за фінансовими установами в Україні здійснюється за принципом контролю на основі дотримання вимог діяльності.

О. О. Гаманкова [5] вказує, що перевищення активів страховика над його зобов'язаннями свідчить про наявний у даного страховика ФЗП, а отже, ФЗП представляє собою чисті активи, тобто власні кошти, які є вільними від зобов'язань.

В документі IAIS «Основні принципи страхування та методологія» [28] вказано, що вимоги щодо достатності капіталу є складовою частиною режиму платоспроможності. При цьому страхова компанія буде платоспроможною за умов, якщо вона здатна виконати зобов'язання за всіма договорами страхування при настанні непередбачуваних обставин.

Наглядовий орган встановлює нормативні вимоги до капіталу на достатньому рівні для того, щоб у складних обставинах зобов'язання страховика були виконані у встановлені строки та у повному обсязі.

Достатній розмір власного капіталу захищає інтереси страхувальників за рахунок досягнення таких цілей:

- зниження втрат страхувальників у разі банкрутства чи ліквідації страховика;
- зниження ймовірності банкрутства за рахунок поглинання збитків.

Розглянемо узагальнене пояснення поняття достатності капіталу у табл. 1.1.

Розкриття сутності поняття «достатність капіталу»

Ключове слово	Сутність	Джерело
Здатність	Здатність банківської установи покривати витрати своєї діяльності та компенсувати збитки від результатів, що виникають у процесі її здійснення, виключно за рахунок власного капіталу	[58]
	Здатність банку надавати традиційний набір банківських послуг стандартної якості незалежно від можливості настання будь-яких збитків за активними операціями	[48]
	Здатність банку здійснювати витрати на власну діяльність та компенсувати збитки, що виникають, виключно за рахунок джерел власних коштів	[21]
	Здатність виконувати притаманні капіталу функції і відповідати стратегічним і тактичним завданням банку	[3]
	Здатність банку задовольняти вимоги вкладників та інших кредиторів з точки зору наявності у банку достатніх коштів	[50]
	Здатність банку компенсувати втрати та попереджувати банкрутство	[16]
Оцінка	Узагальнююча оцінка надійності банку, тобто банк буде вважатися надійним щодо його капіталу, якщо параметри останнього відповідають розрахунковим нормативам достатності, виробленим емпіричним шляхом самим банком або регулюючим органом	[2]
	Загальна оцінка надійності банку, яка зумовлює залежність між величиною капіталу та ризикованістю діяльності банку	[10]
Показник	Показник, що відображає наявність капіталу, достатнього для виконання банком своїх функцій і покриття ризиків, які виникають під час проведення банківських операцій	[43]
Стан	Такий стан капіталу банку, який характеризується дотриманням певних умов, і за якого капітал здатен повноцінно виконувати свої функції	[12]
Ступінь	Ступінь капіталізації банку, яка дозволяє йому здійснювати у стабільному режимі надання банківських послуг в умовах ризикованості операцій	[47]
Сума	Сума капіталу, яка забезпечує надійність, фінансову стійкість банку та дає можливість поглинути ризики і зберегти платоспроможність у складній ситуації	[57]
	Суму власного капіталу, яка б покривала фінансовими ресурсами ризики діяльності страховика та захищала його клієнтів у виникненні різних форс-мажорних обставин	[45]
	Загальна сума капіталу компанії необхідна для виконання критеріїв регулюючих органів, рейтингових агентств чи самої компанії	[63]

Враховуючи дані з табл. 1.1, можна зробити висновок, що достатність капіталу є суб'єктно-орієнтованим поняттям, оскільки з однієї сторони залежить від нормативів встановлених регулюючим органом, а з іншого боку слугує індикатором здатності страхової компанії виконувати свої зобов'язання перед клієнтами.

Також для визначення сутності категорії «капітал» виділяються три підходи:

- монетаристський;
- матеріально-речовинний;
- марксистський.

За монетаристського підходу капітал розглядається як сукупність коштів, що приносять прибуток їх власнику. Представники матеріально-речовинного підходу під значенням слова «капітал» розуміють сукупність засобів і предметів праці, які призначені для подальшого виготовлення товарів. Прихильники марксистського підходу основним джерелом формування капіталу вважають додаткову вартість, утворену працею найманих робітників [44, с. 118].

Успішний кінцевий результат діяльності підприємства більшою мірою залежить від структури капіталу.

Структура капіталу – це співвідношення власних і позикових фінансових засобів, які використовуються підприємством під час господарської діяльності [44, с. 117].

Структура капіталу впливає на рівень економічної та фінансової рентабельності підприємства, визначає систему коефіцієнтів фінансової стійкості та платоспроможності, а також формує співвідношення ризику та ступеня прибутковості під час розвитку підприємства.

Капітал забезпечує функціонування страховика і поділяється на власний, залучений та позичений.

Власний капітал страхової компанії відображається у пасиві балансу у Розділі І «Власний капітал». Він утворює фінансову основу розвитку страхової компанії і складається з статутного капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку.

Власний капітал характеризується такими особливостями:

1. Забезпеченням фінансової стійкості розвитку організації, її платоспроможністю в довгостроковому періоді, а також зниженням ризику банкрутства.

2. Простотою залучення, оскільки рішення, пов'язані зі збільшенням власного капіталу, приймають власники і менеджери.

3. Вищою можливістю отримання прибутку, оскільки у разі його використання не потрібна сплата позикового процента в усіх його формах.

Водночас власний капітал має такі недоліки:

1. Висока вартість порівняно з альтернативними позиченими джерелами формування капіталу.

2. Не використовується можливість приросту коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позикових фінансових засобів.

3. Обмеженість обсягу залучення, а отже, і можливостей істотного розширення операційної та інвестиційної діяльності підприємства в періоди сприятливої кон'юнктури ринку на окремих етапах його циклу.

Згідно з вимогами бухгалтерської звітності в структурі власного капіталу виділяють додатковий капітал. Він поділяється на додатково вкладений капітал та інший додатковий капітал.

Джерелом утворення додаткового капіталу виступають:

- засоби, отримані в результаті переоцінки об'єктів основних активів;
- емісійний дохід, отриманий у результаті розміщення акцій;
- засоби, безоплатно передані іншими організаціями.

Іншим складовим елементом власного капіталу є резервний фонд. Резервний капітал створюється відповідно до діючого законодавства і установчих документів. Для його формування використовується частина прибутку до досягнення їм визначеного розміру статутного капіталу.

Нерозподілений прибуток – найважливіший елемент після статутного капіталу у складі власного капіталу страхової компанії. Він утворюється як залишок прибутку після виконання всіх зобов'язань страхової організації перед бюджетом, після виплати дивідендів, відрахувань до резервного та інших фондів. Нерозподілений прибуток виступає джерелом формування вільних резервів [8, с. 273].

Залучений капітал страховика відображається в Пасиві балансу у Розділі II «Забезпечення наступних витрат і платежів». До складу залученого капіталу входять:

- страхові резерви;
- забезпечення наступних витрат і платежів;
- цільове фінансування.

Особливістю балансу страхової компанії є структура Розділу II Пасиву. Відмінність від складу забезпечень наступних витрат і платежів на підприємстві полягає в тому, що страховики в цьому розділі відображають ще свої страхові резерви. Ця стаття балансу страховиків поряд із статтею «Статутний капітал» є найважливішою у пасиві балансу, оскільки обсяги страхових резервів значно перевищують показники інших статей, де відображені залучені і позикові кошти.

Страховики зобов'язані формувати і вести облік таких технічних резервів за видами страхування (крім страхування життя):

- резерв незароблених премій;
- резерв заявлених, але не виплачених збитків;
- резерв збитків, які виникли, але не заявлені;
- резерв катастроф;
- резерв коливань збитковості.

Страховики, які займаються страхуванням життя, створюють такі резерви:

- резерв довгострокових зобов'язань;
- резерв належних виплат страхових сум [23, с. 22].

Розвиток страхового ринку залежить від ефективної дії механізму формування фінансових ресурсів страхових компаній, а саме: для впровадження ІТ-технологій, створення розгалуженої мережі філій необхідне вкладення значних інвестицій та залучення кваліфікованих кадрів.

Одним із напрямків розміщення коштів страхових резервів є права вимоги до перестраховиків. З метою активізації інвестиційного процесу потрібно покривати правами вимог до перестраховиків повністю ту частину страхових резервів, яка передана у перестраховання.

З одного боку, схема балансу страховика нічим не відрізняється від схем балансу інших суб'єктів господарювання, а з іншого боку, можна помітити особливості, які стосуються співвідношення між власним та залученим капіталом, кількісних та

якісних характеристик деяких елементів власного та залученого капіталу, складу і структури активів страховика, складу і структури залученого капіталу.

Склад та порядок формування страхових резервів визначені діючим законодавством і є обов'язковими для всіх страхових компаній. Страхові резерви, сформовані за рахунок залучених коштів, мають цільове призначення: показують обсяг зобов'язань страхової компанії на звітну дату [52, с. 109].

Залучений у вигляді страхових премій і зосереджений у страхових резервах капітал вважають одним з найдешевших видів залученого капіталу.

Позичений капітал страхової компанії відображається у пасиві балансу: У Розділі III «Довгострокові зобов'язання», Розділі IV «Поточні зобов'язання», Розділі V «Доходи майбутніх періодів».

До його складу входять такі елементи:

- довго- і короткострокові кредити банку;
- кредиторська заборгованість;
- доходи майбутніх періодів.

Чинники, які обумовлюють характер управління капіталом і ступінь складності фінансових відносин страхової компанії:

– організаційна форма, оскільки вона може впливати на порядок розподілу прибутку і сплату дивідендів, на розмір статутного капіталу, на порядок формування резервного фонду, на розподіл відповідальності за зобов'язаннями страхової організації між її учасниками та ін.;

– внутрішня структура страхової організації [33, с. 59]. У внутрішній структурі є прості та складні страховики. Прості організації не мають ні філій, ні представництв, а складні структури мають однорівневу або дворівневу систему відокремлених підрозділів. Грошові ресурси філій спрямовані в головну фірму, що ускладнює структуру, тому що дає можливість маневрувати грошовими коштами;

– обсяг і структура страхового портфеля страховика. Даний чинник може впливати на відносини між посередниками, перестраховиками і об'єднаннями страховиків. В даній структурі складніший процес кругообігу грошових ресурсів

страховика, тому що є безліч варіантів для їх надходження та розміщення, що впливає на фінансовий результат страхової компанії;

– обсяг та структура інвестиційного портфеля страховика. Даний фактор визначає склад суб'єктів фінансових взаємовідносин та впливає на структуру грошових надходжень.

Отже, достатність капіталу страхової компанії є показником платоспроможності, який вказує, чи здатна компанія покрити непередбачувані збитки за рахунок капіталу.

1.2. Підходи до оцінювання достатності капіталу страхових компаній

В сучасних умовах головною метою у зовнішній політиці України є членство в ЄС, що має бути досягнуто шляхом забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний та правовий простір. Головну роль у цьому процесі відіграє гармонізація законодавства України із законодавством ЄС, що регулює господарську діяльність усіх суб'єктів, зокрема страхових компаній. В Угоді про асоціацію між Україною та ЄС [39] серед актів, що потребують імплементації в законодавство України, визначено Директиву Solvency II [60], яка створює новий режим достатності капіталу в галузі страхування ЄС, головною метою якого є створення загальноєвропейських вимог до капіталу та стандартів управління ризиками, які будуть застосовуватись замість вимог Solvency I. В умовах переходу до нових регуляторних вимог вітчизняні страховики мають здійснювати заходи, які будуть направлені на підвищення ефективності управління достатністю капіталу та для забезпечення рентабельності власної діяльності.

Запровадження вимог до достатності капіталу відповідно до Директиви Solvency II на страховому ринку України на разі є досить складним, оскільки проблеми практичної реалізації методичного підходу до оцінювання достатності капіталу залишаються невирішеними навіть її розробником – Європейським комітетом страхового та пенсійного нагляду (ЕІОРА) [59]. При цьому доцільність імплементації вимог до достатності капіталу на основі кількісної оцінки ризиків обґрунтовується двома факторами: перевагами використання показника достатності капіталу як

інструмента прийняття управлінських рішень, можливістю з його застосуванням забезпечити фінансову стійкість страхових компаній та поліпшити захист споживачів страхових послуг.

Незважаючи на всі переваги, впровадження Solvency II це має і негативні фактори, такі як:

– зріст величини вимог до розміру власного капіталу, що стане причиною припинення діяльності страхових компаній з невисоким рівнем капіталізації та обмеженим доступом до фінансових джерел;

– зріст організаційних витрат, а в результаті і підвищення страхових тарифів, що негативно впливатиме на попит споживачів на страхові послуги.

За Новими директивами страхові компанії повинні виконувати вимоги платоспроможності не тільки на момент складання балансу, а на будь-яку дату. При цьому упорядковуються ті види майна, які включені до фактичної маржі платоспроможності, їх є 3 групи:

1) найбільш надійні, які можуть бути включені до фактичної маржі платоспроможності без будь-яких обмежень;

2) менш надійні, які можуть бути включені з певними обмеженнями;

3) кошти, що можуть бути включені до фактичної маржі платоспроможності тільки з дозволу органів страхового нагляду.

Сьогодні планується повна зміна оцінки платоспроможності страхового сектору, оскільки нова методика вимагає зосередженості на нових обов'язках для страховиків, які будуть постійно розширюватися.

Нові рішення, що є в директиві Solvency II, сприятимуть прискоренню темпів зростання і розвитку страхового ринку України, оскільки буде введено моніторинг ризику, який раніше не оцінювався, тобто введені нові якісні цінності для діючих на ринку страховиків [64].

Європейський орган зі страхування та пенсійних фондів CEIOPS (Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors) створений для покращення функціонування внутрішнього ринку, він виконує таку роль:

- посилює міжнародної координації у сфері нагляду за діяльністю страховиків та пенсійних фондів;
- попереджає регуляторний арбітражу та вирівнює конкурентні умови;
- виконує належний та ефективний нагляд за діяльністю страхових компаній;
- забезпечує стабільне, ефективне та прозоре функціонування фінансових ринків;
- забезпечує належне регулювання і нагляд за ризиками у сфері страхування, перестраховування та недержавного пенсійного забезпечення;
- захищає прав споживачів фінансових послуг.

CEIOPS зобов'язаний щорічно повинен оприлюднювати таку інформацію:

- загальний для всіх держав-членів розподіл додаткових вимог до капіталу, що вимірюються у відсотках від необхідного платоспроможного капіталу;
- розподіл додаткових вимог до капіталу, що вимірюються у відсотках від необхідного платоспроможного капіталу для усіх страхових і перестраховувальних організацій для кожної держави-члена окремо.
- розмір статутного фонду страховика, який займається видами страхування, іншими, ніж страхування життя, повинен бути не менше 1 млн євро,
- розмір статутного фонду страховика, який займається страхуванням життя – не менше 10 млн євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- розмір гарантійного фондуне менший, ніж 15% статутного фонду, або не менший, ніж 5% від чистого прибутку страхової компанії.

Фактичний запас платоспроможності страховика визначається вирахуванням із загальної суми активів страховика суми нематеріальних активів і загальної суми зобов'язань, у тому числі страхових.

Нормативний запас платоспроможності страховика, який здійснює види страхування інші, ніж страхування життя, на будь-яку дату дорівнює більшій з визначених величин, а саме:

- перший вид можна обчислити шляхом множення суми страхових премій за попередні 12 місяців на 0,18. При цьому сума страхових премій зменшується на 50% страхових премій, належних перестраховикам;

– другий вид розраховується шляхом множення суми страхових виплат за попередні 12 місяців на 0,26. При цьому сума страхових виплат зменшується на 50% виплат, що компенсуються перестраховиками згідно з укладеними договорами перестраховування.

Нормативний запас платоспроможності страховика, який здійснює страхування життя, на будь-яку дату дорівнює величині, яка визначається шляхом множення загальної величини резерву довгострокових зобов'язань на 0,05. Загальна величина резерву довгострокових зобов'язань дорівнює сумі резервів довгострокових зобов'язань, які визначаються на будь-яку дату окремо по кожному договору страхування життя.

Серед заходів на рівні керівництва страховою організацією, які дозволять скористатися можливостями та нейтралізувати загрози від запровадження нової методики оцінювання достатності капіталу у практику державного регулювання, можна виділити:

- визначення можливостей контролю над витратами; реорганізація страхових компаній шляхом злиття та приєднання;
- зниження вартості капіталу за рахунок його оптимізації;
- використання інструментів передачі ризиків;
- приведення у відповідність розміру наявного капіталу ризикам діяльності страхових компаній;
- запровадження системи ризик-менеджменту;
- оптимізація премій, що передаються у перестраховування.

До заходів на державному рівні, які доцільно здійснити разом з імплементацією вимог Директиви Solvency II у національне законодавство, можна виокремити:

- сприяння розвитку ринку похідних цінних паперів;
- запровадження інституту субординованого боргу на страхового ринку України;
- розвиток національної системи підготовки актуаріїв.

Отже, використання методики оцінювання достатності капіталу Solvency II в системі управління страховою компанією дозволяє з найбільш точно оцінити ризики та спрогнозувати непередбачувані збитки в діяльності страхової компанії.

1.3. Система управління достатністю капіталу страхових компаній

Головною умовою для забезпечення безперервної діяльності страхової компанії є наявність комплексного підходу до управління достатністю капіталу, який повинен включати в себе розроблення й реалізацію заходів щодо узгодженого управління ризиками та джерелами формування власного капіталу.

Основою діяльності страховика щодо забезпечення його достатності капіталу є прийняття низки управлінських рішень щодо визначення пріоритетних джерел поповнення капіталу, вибору методів їх нейтралізації, а також ідентифікації та прогнозування ризиків діяльності страхової компанії. Вирішення цих питань, потребує управління достатністю капіталу, без чого є неможливим розроблення тактики і стратегії розвитку страхової компанії та оцінювання перспектив зростання.

Головною метою власників страхової компанії є підвищення рентабельності власного капіталу, що досягається при нижчих обсягах капіталу. При цьому споживачі страхових послуг, кредитори, наглядові органи та рейтингові агентства зацікавлені в тому, щоб страховик володів максимальним обсягом власного капіталу для виконання всіх зобов'язань. Для досягнення консенсусу інтересів зацікавлених сторін потрібно збалансувати підхід до управління джерелами формування власного капіталу та портфелем ризиків страхової компанії, що забезпечить оптимальне співвідношення між прибутком та необхідним капіталом.

Розглянемо систематизацію джерел фінансового забезпечення достатності капіталу страхової компанії (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Джерела формування власного капіталу страхової компанії [4, 14, 31, 56]

Елемент капіталу	Внутрішні джерела	Зовнішні джерела
Зареєстрований капітал	Чистий прибуток компанії	Внески акціонерів, статутний капітал інших товариств
Капітал у дооцінках	Кошти від дооцінки основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інструментів.	-
Додатковий капітал	Накопичені курсові різниці	Емісійний дохід, вклади учасників понад статутний

		капітал, безкоштовно активів	вартість отриманих
Резервний капітал	Чистий або нерозподілений прибуток компанії	-	
Нерозподілений прибуток	Чистий прибуток компанії	-	
Субординований борг	-		Кошти кредиторів

Як видно з табл. 1.2, основним внутрішнім джерелом поповнення капіталу страхової компанії є чистий прибуток, основними зовнішніми джерелами є внески акціонерів до статутного капіталу або понад його розмір, а також кошти кредиторів у випадку залучення субординованого боргу.

Одним з можливих методів збільшення обсягу власного капіталу для забезпечення достатності капіталу є концентрація капіталу страховиків шляхом злиття та поглинання. Цей спосіб, крім досягнення цільового значення достатності капіталу, надає страховій компанії такі переваги [9]:

- економія за рахунок масштабів діяльності;
- диверсифікація бізнесу;
- підвищення доступності джерел фінансування, вихід на раніше закриті для компанії ринки.

Головним недоліком залучення додаткового капіталу шляхом реорганізації є перерозподіл прав власності та прав контролю власників над бізнесом.

Достатність капіталу страхової компанії можна також досягнути за допомогою мінімізації ризиків діяльності, тому важливого значення набуває розвиток методів управління ризиками.

Управління ризиком – це процес, головною метою якого є зменшення чи компенсація збитків для об'єкта при настанні несприятливих подій [56, с. 16].

На думку Т. Л. Мостенської та Н. С. Скопенко [25, с. 77], основними методами управління ризиками є уникнення, вирівнювання, зменшення, збереження та передачу ризику.

Основними інструментами управління страховими ризиками, що виникли в результаті конвергенції страхового та фондового ринків, на думку О. М. Пахненко,

можна вважати: сек'юритизацію, емісію облігацій катастроф, варанти страхових збитків та перестрахових сайдкарів [32, с. 120].

Розглянемо основні методи управління ризиками (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Методи управління ризиками страхової компанії [11, 18, 25, 32]

Група методів	Визначення	Методи управління
Уникнення	Заходи, спрямовані на недопущення ризикових ситуацій	Відмова від здійснення операції
Вирівнювання	Заходи, направлені на нейтралізацію негативного впливу ризикових операцій за рахунок паралельного проведення операцій, які дають позитивний результат	Диверсифікація страхового та інвестиційного портфелів
Збереження	Заходи, спрямовані на створення фондів для компенсації збитків	Формування резервних фондів, в т.ч. вільних резервів, удосконалення методики розрахунку страхових тарифів
Зменшення	Заходи, направлені на зменшення розмірів можливих збитків	Встановлення обґрунтованих розмірів страхових тарифів, ліміту відповідальності, франшизи
Передача ризиків	Передача відповідальності за компенсацію ризиків до третіх осіб	Передача ризиків до суб'єктів страхового ринку (співстрахування, перестрахування) та суб'єктів фондового ринку

Виходячи з даних табл. 1.3 можна зробити висновок, що найбільш правильним варіантом розроблення політики управління достатністю капіталу страхової компанії є обґрунтована комбінація методів формування капіталу.

Формування капіталу та управління ризиками страхової компанії здійснюється за допомогою фінансових інструментів, які мають свої важелі впливу. На думку С. П. Захарченкова, фінансові інструменти – це елементи фінансового механізму, за допомогою яких здійснюється переміщення вартості між суб'єктами фінансової системи відповідно до того чи іншого фінансового методу [13].

Відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання» фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який приводить до виникнення фінансового активу в одного суб'єкта

господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу в іншого суб'єкта господарювання [22].

Характерні ознаки фінансового інструменту:

- створює передумови для переміщення вартості в грошовій формі;
- застосовується при мобілізації та використанні фінансових ресурсів;
- регламентує наявність зобов'язань між суб'єктами фінансів.

Отже, до фінансових інструментів відповідно до методів формування капіталу можна віднести:

- статут;
- установчий договір;
- акції (прості та привілейовані);
- боргові цінні папери під субординований борг.

Згідно з методами управління ризиками до фінансових інструментів належать:

- облігації;
- забезпечені надходженнями за договорами страхування;
- катастрофічні облігації;
- договори перестрахування та співстрахування;
- похідні цінні папери.

На думку І. Т. Балабанова [1], правове забезпечення функціонування фінансового механізму включає накази, постанови, законодавчі акти, циркулярні листи та інші документи органів управління.

Головними документами наддержавного рівня правого забезпечення фінансового механізму управління достатністю капіталу страхових компаній є Директива Solvency II [60] та стандарти Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS) [61, 62], що визначено Концепцією запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в Україні [17].

Правове забезпечення фінансового механізму управління достатністю капіталу страхової компанії має багаторівневу структуру (рис. 1.1).

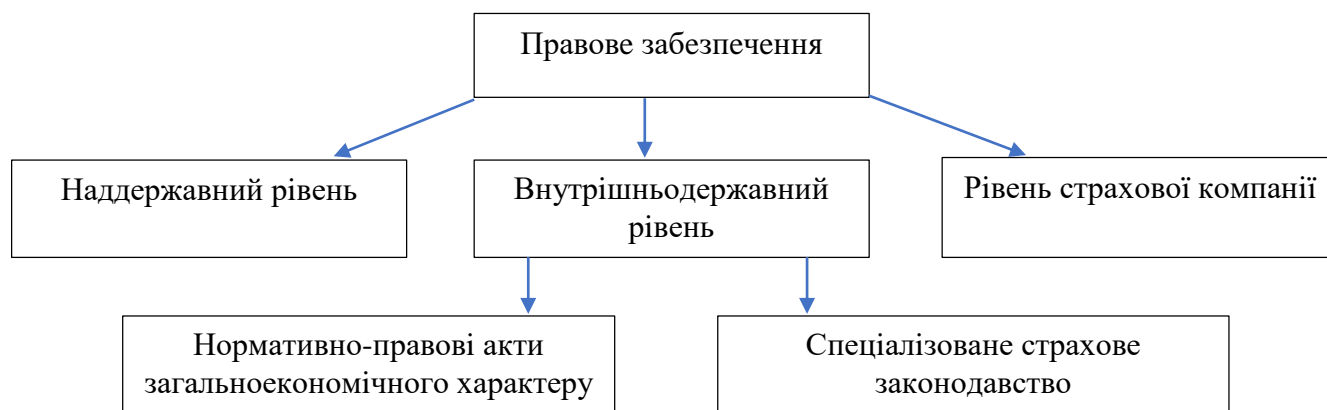

Рис. 1.1. Структура правового забезпечення механізму управління достатністю капіталу страхових компаній

Правове забезпечення загальноєкономічного характеру, включає такі нормативно-правові акти, як:

- Господарський кодекс України [7], Цивільний кодекс України [54];
- Закон України «Про акціонерні товариства» [35], Закон України «Про господарські товариства» [36], Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [41], «Порядок збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства» [37] тощо.

До спеціалізованого страхового законодавства відноситься Закон України «Про страхування» [40], в ньому встановлені вимоги до мінімального розміру статутного капіталу, необхідність перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним запасом платоспроможності та обов'язок формування гарантійного фонду.

Отже, запорукою прийняття оптимальних фінансових рішень є якість інформаційного забезпечення. Основою інформаційного забезпечення є бухгалтерська звітність та спеціалізовані звітні дані страховика. Крім того, може бути використана така додаткова інформація, як: статистична звітність, експертні оцінки, дані внутрішньогосподарського бухгалтерського обліку, вибіркові дані тощо.

Висновки до розділу 1

Проведене в першому розділі дослідження теоретичних засад управління достатністю капіталу страхових компаній дало можливість зробити наступні висновки:

1. Капітал страхової компанії, як акціонерного товариства, за своєю сутністю і функціями майже не відрізняється від капіталу підприємств інших організаційно-правових форм. Але за джерелами, приналежністю, формами і методами формування, структурою й складом, характером управління і використанням має деякі особливості, які обумовлені характером акціонерної форми підприємницької діяльності і корпоративних відносин.

В сучасних умовах наявні резерви збільшення інвестиційних можливостей страхових компаній, використання яких сприятиме подальшому розвитку страхового ринку України.

2. Потреба у вивченні теоретичних засад щодо формування та управління капіталом страхових компаній обумовлена стрімким зростанням страхового ринку України та підвищеною увагою державних органів до діяльності цих фінансових структур.

Особливості страхової діяльності обумовлені співвідношенням між власним та залученим капіталом, кількісними та якісними характеристиками елементів власного та залученого капіталу, складу і структури позиченого капіталу, складу і структури активів страховика.

3. Напрями руху грошових коштів страхової компанії заслуговують окремого дослідження, так як цей рух пов'язаний із формуванням її фінансових ресурсів – капіталу у грошовій формі.

Дослідження економічного змісту капіталу страхової компанії дасть можливість зміцнити рівень фінансового стану страховика, створити ефективне підґрунтя для системи заходів з антикризової політики управління страховиками у складних умовах періоду ринкової трансформації економіки України.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «СК «УНІКА»

2.1. Загальна характеристика ПрАТ «СК «Уніка»

UNIQA Insurance Group є однією з провідних страхових груп на своїх основних ринках Австрії, Центральної та Східної Європи.

«Уніка» успішно функціонує у 18 країнах і складається із 18 компаній. В ній працює 20 000 працівників та партнерів, які обслуговують більше, ніж 10 мільйонів клієнтів. «Уніка» здійснює свою діяльність в Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Албанії, Боснії і Герцеговині, Болгарії, Хорватії, Угорщині, Косово, Македонії, Чорногорії, Польщі, Румунії, Росії, Сербії, Словаччині, Чехії та в Україні. «Уніка» є другою за величиною страховою групою в Австрії з часткою ринку близько 22%. UNIQA Insurance Group на ринку України з 2006 року.

Такі компанії, як «Уніка» і «Уніка Життя» пропонують всі види ризикового страхування і страхування життя. Центральні офіси цих компаній знаходяться в м. Київ. В Україні більше, ніж 1 тис. працівників обслуговують майже 1 млн страхових полісів.

Приватне Акціонерне Товариство «СК «Уніка» було створене 10 лютого 1994 року, до 2010 року – мало назву СК «Кредо-Класик». Страхова компанія «Уніка» здійснює активну страхову діяльність на всій території України. Регіональна мережа «Уніка» складається з 26 дирекцій в областях України, 15 Генеральних Представництв і більше, ніж 250 відділень.

Компанія продає близько 90 видів страхових продуктів і має 30 ліцензій, які були видані Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Починаючи з 20 листопада 2017 року кожен клієнт офіційної дилерської мережі VW, Audi та SEAT, який купує автомобіль з фінансуванням Porsche Finance Group Ukraine або за власні кошти та укладає договір страхування КАСКО з СК «Уніка» отримуватиме підмінний автомобіль на період ремонту власного в разі настання

страхового випадку. Дана послуга надається всіма офіційними дилерськими підприємствами VW, Audi та SEAT за умови здійснення ремонтних робіт, а також наявності підмінного автомобіля на даному дилерському підприємстві.

Страхові компанії «Уніка» та «Уніка Життя» входять до складу UNIQA Insurance Group (Австрія), що займають провідні позиції на ринку страхування Центральної та Східної Європи.

В Україні «Уніка» здійснює свою діяльність вже більше 20 років, а «Уніка Життя» – більше 10 років надає своїм клієнтам всі види ризикового страхування та страхування життя [30].

Головою правління страхової компанії «Уніка» є Олена Володимирівна Ульє.

Основні принципи страхування СК «Уніка»:

- паритетність держави, представників застрахованих осіб та роботодавців в управлінні страхуванням від нещасного випадку;
- цільове використання коштів страхування;
- своєчасне та повне відшкодування шкоди страховиком;
- надання державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;
- обов'язковість сплати страхувальником страхових внесків;
- формування та витрачання страхових коштів на солідарній основі;

Облікова політика здійснюється згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV та Закону України «Про страхування» та наказу про облікову політику.

Фінансова звітність Товариства, бухгалтерський та податковий облік відповідають нормам діючого законодавства в частині дотримання положень переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, податкового законодавства [29, с. 58].

Протягом 2006-2012 рр. було здійснено багато змін, завдяки яким були розроблені нові страхові послуги та продукти, удосконалені системи управління

якістю обслуговування клієнтів та врегулювання страхових випадків, розширені мережі відділень компанії в усіх областях України.

Сьогодні СК «Уніка» має понад 18 років досвіду успішної роботи та входить у ТОП-5 найбільших страховиків України.

Розгалужена національна мережа «Уніка» налічує 26 регіональних дирекцій та більше 140 відділень і точок продажів.

СК «Уніка» здійснює продаж понад 90 страхових продуктів і має 30 ліцензій, виданих Державною комісією з врегулювання фінансових послуг України. Статутний капітал компанії складає – 119,5 млн грн.

СК «Уніка» входить до складу:

- Правління Ліги страхових організацій України;
- Моторного (транспортного) бюро України;
- Європейської бізнес асоціації;
- Американської торговельної палати;
- Морського бюро;
- Національного клубу страхових виплат;
- Української асоціації якості;
- Російського Антитерористичного страхового пулу;
- Асоціації розвитку бізнесу;
- Міжнародної Федерації захисту прав водіїв;
- Міжнародного союзу авіаційних страховиків.

Структура організації страхової компанії характеризує її внутрішню будову і являє собою сукупність взаємопов'язаних ланок, що виконують закріплені за ними функції.

Загальний обсяг страхових премій компаній небанківської фінансової групи «Уніка Україна», до якої входять страхові компанії «Уніка» (non-life) та «Уніка Життя» (life) станом на 31.12.2019 року склав – 3023,5 млн грн, зростання страхових премій у порівнянні з 2018 роком складає – 11,6%.

Консолідований прибуток групи до оподаткування складав 178,4 млн грн (СК «Уніка» – 130,5 млн грн та СК «Уніка Життя» – 47,9 млн грн).

Чистий прибуток групи після оподаткування, з урахуванням консолідації, складав – 110,2 млн грн (СК «Уніка» – 88,3 млн грн та СК «Уніка Життя» – 22,0 млн грн). Звітність компаній складено за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Протягом 2019 року обсяг страхових премій СК «Уніка» зріс на 5,4% і склав – 2152,2 млн грн.

У 2019 році були скорочені страхові премії у деяких галузях, оскільки СК «Уніка» підтримала позицію міжнародної групи щодо поступової декарбонізації. Але це було компенсовано завдяки збільшенню портфелю у добровільному медичному страхуванні, страхуванні каско, страхуванні здоров'я на випадок хвороби, страхуванні від нещасних випадків та страхуванні туристів.

Сума страхових виплат у 2019 році становила – 1688,9 млн грн, аналогічний показник 2018 року – 1711,7 млн грн (-1,3%). Протягом 2018-2019 років СК «Уніка» здійснила одні з найбільших страхових виплат в історії українського страхового ринку – понад 1 637,8 млн грн з добровільного страхування майна та перерви виробництва корпоративному клієнту в короткі строки. Це відбулося завдяки надійній програмі перестраховування ризиків та професійному врегулюванню.

Страхові резерви компанії складають – 1602,4 млн грн. Активи, які приймаються для покриття страхових резервів, на 17,6% більше суми страхових резервів і складають – 1884,1 млн грн.

Компанія виконує зобов'язання перед клієнтами вчасно і в повному обсязі завдяки тому, що її фактичний запас платоспроможності становить 510,4 млн грн і перевищує нормативний на 40,4%.

Загальний обсяг страхових премій компанії «Уніка Життя» за 2019 року зріс на 30,4% у порівнянні з 2018 роком і склав 871,3 млн грн.

Страхові виплати компанії «Уніка Життя» 2019 року склали – 24,2 млн грн, обсяг викупних сум, що виплачені клієнтам, склав – 8,4 млн грн.

Власний капітал компанії «Уніка Життя» становить – 434 млн грн. Активи в 2019 році зросли у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року і склали – 1333,8 млн грн. Загальна сума резервів на 31.12.2019 р. склала – 837,4 млн грн, (+15%).

Фактичний запас платоспроможності компанії становив 433,5 млн грн і перевищив нормативний показник у 10 разів.

Головними джерелами збільшення премій виступає страхування КАСКО, медичне страхування та страхування майна, відповідальності та вантажів.

З липня 2018 року запуснені в експлуатацію альтернативні канали комунікації з клієнтами «Уніка», а саме: чат-бот UNIQAua в популярних месенджерах – Viber і Telegram, і в додатку Messenger – запуск в найближчій перспективі [30].

Отже, впровадження нових ІТ-рішень допомагають підвищити рівень обслуговування клієнтів. Наприклад, в минулому році було модернізовано Контакт-центр «Уніка», що дало можливість впровадити додаткові канали зв'язку з нашими клієнтами, які в робочий час мають змогу звертатись за допомогою найпопулярніших месенджерів Viber та WhatsApp, а також через класичні смс-повідомлення.

2.2. Оцінка фінансового та майнового стану ПрАТ «СК «Уніка»

Фінансовою моделлю кожної страхової організації є її бухгалтерський баланс. Страхова діяльність є специфічною, що можна побачити з її структури та переліку статей балансу.

Розглянемо динаміку активу балансу ПрАТ «СК «Уніка» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз активу балансу ПрАТ «СК «Уніка» протягом 2016-2019 рр.

Роки	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення, тис. грн				Відносне відхилення, %				Частка активів в структурі балансу, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Нематеріальні активи:	11006	12558	17307	19370	1552	4749	2063	8364	14,10	37,82	11,92	75,99	0,95	0,76	0,51	3,88
первісна вартість	21683	25072	33075	39278	3389	8003	6203	17595	15,63	31,92	18,75	81,15	1,86	1,51	0,98	7,87
накопичена амортизація	10677	12514	15768	19908	1837	3254	4140	9231	17,21	26,00	26,26	86,46	0,92	0,75	0,47	3,99
Основні засоби:	19271	21512	27802	29858	2241	6290	2056	10587	11,63	29,24	7,40	54,94	1,66	1,29	0,82	5,98
первісна вартість	44280	43636	54107	62003	-644	10471	7896	17723	-1,45	24,00	14,59	40,02	3,81	2,62	1,60	12,42
знос	25009	22124	26305	32145	-2885	4181	5840	7136	-11,54	18,90	22,20	28,53	2,15	1,33	0,78	6,44
інші фінансові інвестиції	398638	150147	273875	134893	-248491	123728	-138982	-263745	-62,34	82,40	-50,75	-66,16	34,26	9,03	8,12	27,02
Довгострокова дебіторська заборгованість	530	611	466	432	81	-145	-34	-98	15,28	-23,73	-7,30	-18,49	0,05	0,04	0,01	0,09
Відстрочені податкові активи	1608	0	14993	19911	-1608	14993	4918	18303	-100,00	0,00	32,80	1138,25	0,14	0,00	0,44	3,99

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	11650	13992	148243	144964	2342	134251	-3279	133314	20,10	959,48	-2,21	1144,33	1,00	0,84	4,39	5,96
Інші необоротні активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Усього за розділом I	543321	322833	512127	401607	-220488	189294	-110520	-141714	-40,58	58,64	-21,58	-26,08	46,70	19,42	15,18	16,51
Виробничі запаси	970	1593	1389	1177	623	-204	-212	207	64,23	-12,81	-15,26	21,34	0,08	0,10	0,04	0,05
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	30842	190447	961098	191100	159605	770651	-769998	160258	517,49	404,65	-80,12	519,61	2,65	11,45	28,48	7,86
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	24103	21466	28186	12141	-2637	6720	-16045	-11962	-10,94	31,31	-56,93	-49,63	2,07	1,29	0,84	0,50
з нарахованих доходів	17645	17140	25986	35509	-505	8846	9523	17864	-2,86	51,61	36,65	101,24	1,52	1,03	0,77	1,46
Інша поточна дебіторська заборгованість	23848	22484	90465	43913	-1364	67981	-46552	20065	-5,72	302,35	-51,46	84,14	2,05	1,35	2,68	1,81
Поточні фінансові інвестиції	352175	634413	612765	960707	282238	-21648	347942	608532	80,14	-3,41	56,78	172,79	30,27	38,16	18,16	39,50
Гроші та їх еквіваленти	17601	35065	89142	30387	17464	54077	-58755	12786	99,22	154,22	-65,91	72,64	1,51	2,11	2,64	1,25
Витрати майбутніх періодів	1584	218	882	1014	-1366	664	132	-570	-86,24	304,59	14,97	-35,98	0,14	0,01	0,03	0,04
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	151456	417058	1052365	754653	265602	635307	-297712	603197	175,37	152,33	-28,29	398,27	13,02	25,08	31,19	31,03
Усього за розділом II	620224	1339884	2862344	2030606	719660	1522460	-831738	1410382	116,03	113,63	-29,06	227,40	53,30	80,58	84,82	83,49
Баланс	1163545	1662717	3374471	2432213	499172	1711754	-942258	1268668	42,90	102,95	-27,92	109,03	100,00	100,00	100,00	100,00

Виходячи з таблиці 2.1 можна зробити висновок, що протягом 2016-2019 рр. ПрАТ «СК «Уніка» нарощувала нематеріальні активи від так вони збільшились на 75,99% у 2019 році порівняно з 2016 роком.

Це сталось за рахунок придбання програмних продуктів та покращення існуючих.

Придбання продуктів здійснювалось з метою подальшої автоматизації процесів компанії та з метою покращення можливостей фінансового планування та обліку.

Щодо основних засобів, то спостерігалось значне збільшення їх протягом 2016-2019 рр., а саме даний показник зріс на 54,94%.

Фінансові інвестиції протягом 2016-2019 рр. зменшились на 66,16%. Така ситуація склалася завдяки інвестиційній політиці компанії, яка направлена на збереження та диверсифікацію активів компанії.

Протягом 2016-2017 рр. податкові активи компанії були використані. Така зміна відбулася через використання активу в зв'язку зі значною сумою отриманого компанією прибутку до оподаткування в 2017 р.

До складу залишку коштів у централізованих страхових резервних фондах включаються грошові кошти перераховані компанією до фондів Моторного бюро України.

Щодо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги протягом 2016-2019 рр. вона зросла на 519,61% .

Така ситуація склалася через те, що основну частину дебіторської заборгованості складають передплати здійснені компанією за господарськими операціями, поставка товарів та надання послуг. Також дана позиція включає оплату позики виплаченої юридичній особі, погашення якої буде здійснене в визначений договором термін.

Гроші та їх еквіваленти протягом 2016-2019 рр. мали негативну тенденцію, тоді як у 2018 році ця стаття збільшилась на 154,22% в зв'язку з включенням їх частини до поточних довгострокових інвестицій залежно від терміну інвестицій.

Витрати майбутніх періодів постійно збільшувались протягом 2016-2019 рр. Зменшення даної стаття у 2017 р. пояснюється зменшенням передплати за оренду Головного офісу компанії.

Щодо структури активу, то валова частка припадає на поточні фінансові інвестиції протягом аналізованого періоду.

У табл. 2.2 представлений аналіз динаміки, структури пасиву ПрАТ «СК «Уніка».

Таблиця 2.2

Аналіз пасиву балансу ПрАТ «СК «Уніка» протягом 2016-2019 рр.

Роки	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення, тис. грн				Відносне відхилення, %				Частка пасивів в структурі балансу, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Зареєстрований (пайовий) капітал	155480	155480	155480	155480	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	13,36	9,35	4,61	6,39
Капітал у дооцінках	10584	2897	-2701	11644	-7687	-5598	14345	1060	-72,63	-193,23	-531,10	10,02	0,91	0,17	-0,08	0,48
Додатковий капітал	35787	35787	35787	35787	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,08	2,15	1,06	1,47
Емісійний дохід	35787	35787	35787	35787	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3,08	2,15	1,06	1,47
Нерозподілений прибуток	202247	221366	242219	326830	19119	20853	84611	124583	9,45	9,42	34,93	61,60	17,38	13,31	7,18	13,44
Усього за розділом I	404098	415530	430785	529741	11432	15255	98956	125643	2,83	3,67	22,97	31,09	34,73	24,99	12,77	21,78
Відстрочені податкові зобов'язання	0	636	0	0	636	-636	0	0	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00
Страхові резерви, у тому числі:	549443	889104	1780279	1602357	339661	891175	-177922	1052914	61,82	100,23	-9,99	191,63	47,22	53,47	52,76	65,88
резерв збитків або резерв належних виплат	165712	301173	1137328	845879	135461	836155	-291449	680167	81,74	277,63	-25,63	410,45	14,24	18,11	33,70	34,78

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Усього за розділом II	549443	889740	1780279	1602357	340297	890539	-177922	1052914	61,93	100,09	-9,99	191,63	47,22	53,51	52,76	65,88
Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
за товари, роботи, послуги	14752	17865	19163	15419	3113	1298	-3744	667	21,10	7,27	-19,54	4,52	1,27	1,07	0,57	0,63
за розрахунками з бюджетом	579	10181	19215	14177	9602	9034	-5038	13598	1658,38	88,73	-26,22	2348,53	0,05	0,61	0,57	0,58
за у тому числі з податку на прибуток	579	10181	14611	13681	9602	4430	-930	13102	1658,38	43,51	-6,37	2262,87	0,05	0,61	0,43	0,56
за розрахунками з оплати праці	75	7	78	63	-68	71	-15	-12	-90,67	1014,29	-19,23	-16,00	0,01	0,00	0,00	0,00
за одержаними авансами	31783	31883	39312	32917	100	7429	-6395	1134	0,31	23,30	-16,27	3,57	2,73	1,92	1,16	1,35
за страховою діяльністю	155480	285965	1051238	215187	130485	765273	-836051	59707	83,92	267,61	-79,53	38,40	13,36	17,20	31,15	8,85
Поточні забезпечення	6408	9828	11450	12820	3420	1622	1370	6412	53,37	16,50	11,97	100,06	0,55	0,59	0,34	0,53
Доходи майбутніх періодів	907	1712	4034	5363	805	2322	1329	4456	88,75	135,63	32,94	491,29	0,08	0,10	0,12	0,22
Інші поточні зобов'язання	20	6	18917	4169	-14	18911	-14748	4149	-70,00	315183,33	-77,96	20745,00	0,00	0,00	0,56	0,17
Усього за розділом III	210004	357447	1163407	300115	147443	805960	-863292	90111	70,21	225,48	-74,20	42,91	18,05	21,50	34,48	12,34
Баланс	1163545	1662717	3374471	2432213	499172	1711754	-942258	1268668	42,90	102,95	-27,92	109,03	100,00	100,00	100,00	100,00

Проаналізувавши табл. 2.2 можна зробити висновки, що частка зареєстрованого капіталу в структурі балансу компанії протягом 2016-2019 рр. постійно була стабільною. Незважаючи на це власний капітал постійно зростає за рахунок нерозподіленого прибутку. Відтак власний капітал у 2017 році виріс на 109% порівняно з показником 2014 року.

Страхові резерви мали позитивну тенденцію і постійно зростали, крім 2019 р., в якому був спад на 9,99% порівняно з показником 2018 р.

Найбільше вони зросли протягом 2017-2018 рр., а саме на 100,23%, причиною цього став розвиток страхового портфелю та ріст страхових платежів.

Компанія на звітну дату має достатньо сформовані страхові резерви. Поточна кредиторська заборгованість суттєво збільшилась у зв'язку з нарахуванням податку на прибуток.

Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю суттєво не змінювалась до 2018 року. Саме у 2018 році вона збільшилась на 267,61%. Такий ріст зумовлений розвитком страхового портфелю, можливістю оплачувати перестрахову премію з відстрочкою та збільшенням комісійної винагороди агентам.

Поточні забезпечення протягом 2016-2019 рр. мали змінну тенденцію. Дана стаття станом на 2017 рік зросла на 53,37% порівняно з аналогічним показником попереднього року. Такий ріст зумовлений наявністю в поточних резервах резерв відпусток працівників компанії.

Таблиця 2.3

Аналіз доходів та витрат ПрАТ «СК «Уніка»

	Роки				Абсолютне відхилення, тис. грн				Відносне відхилення, %			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ												
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Чисті зароблені страхові премії	810867	980161	1446445	1754596	169294	466284	308151	943729	20,88	47,57	21,30	116,39
премії підписані, валова сума	1064115	1702912	2041616	2152170	638797	338704	110554	1088055	60,03	19,89	5,42	102,25
премії, передані у перестраховання	202762	663515	424957	265063	460753	-238558	-159894	62301	227,24	-35,95	-37,63	30,73
зміна резерву незароблених премій, валова сума	78335	204200	55020	113527	125865	-149180	58507	35192	160,68	-73,06	106,34	44,93
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	27849	144964	115194	18984	117115	-29770	-96210	-8865	420,54	-20,54	-83,52	-31,83
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	355976	443932	714228	852988	87956	270296	138760	497012	24,71	60,89	19,43	139,62
Валовий: прибуток	454891	536229	732217	901608	81338	195988	169391	446717	17,88	36,55	23,13	98,20
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-6310	-14823	85654	12721	-8513	100477	-72933	19031	134,91	-677,85	-85,15	-301,60
зміна інших страхових резервів, валова сума	-7691	-135461	836155	291449	-127770	971616	-544706	299140	1661,29	-717,27	-65,14	-3889,48

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	1381	120638	750501	278728	119257	629863	-471773	277347	8635,55	522,11	-62,86	20083,06
Інші операційні доходи	83572	48793	39042	2796	-34779	-9751	-36246	-80776	-41,62	-19,98	-92,84	-96,65
Витрати на збут	-277522	-325161	429771	475060	-47639	754932	45289	752582	17,17	-232,17	10,54	-271,18
Інші операційні витрати	-12784	-5337	6533	93824	7447	11870	87291	106608	-58,25	-222,41	1336,15	-833,92
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	45495	13904	0	8950	-31591	-13904	8950	-36545	-69,44	-100,00	0,00	-80,33
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	0	0	40931	0	0	40931	-40931	0	0,00	0,00	-100,00	0,00
Дохід від участі в капіталі	1556	2075	726	726	519	-1349	0	-830	33,35	-65,01	0,00	-53,34
Інші фінансові доходи	85953	79603	84925	120302	-6350	5322	35377	34349	-7,39	6,69	41,66	39,96
Інші доходи	1972	1497	2861	2104	-475	1364	-757	132	-24,09	91,12	-26,46	6,69
Фінансові витрати	-5601	0	6700	227	5601	6700	-6473	5828	-100,00	0,00	-96,61	-104,05
Інші витрати	-494	-73	355	626	421	428	271	1120	-85,22	-586,30	76,34	-226,72
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	128881	97006	40526	131229	-31875	-56480	90703	2348	-24,73	-58,22	223,81	1,82
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-43675	-57887	15375	42241	-14212	73262	26866	85916	32,54	-126,56	174,74	-196,72
Чистий фінансовий результат: прибуток	85206	39119	25151	88988	-46087	-13968	63837	3782	-54,09	-35,71	253,81	4,44

Отже, діяльність кожної організації зобов'язує до здійснення певних витрат, які пов'язані з веденням статутної діяльності.

Для проведення поглибленого аналізу фінансової стійкості розрахуємо фінансові відносні показники, які дозволяють надати характеристику показникам ліквідності і фінансової стійкості страхової компанії.

Для аналізу ліквідності використовують відносні показники ліквідності: коефіцієнти поточної ліквідності, швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Рівень ліквідності страхової компанії визначається шляхом співставлення його зобов'язань та певних груп активів, бо швидкість перетворення окремих груп активів у грошові кошти є різною, що і визначає їх нерівнозначну ліквідність [1].

Проведемо аналіз показників ліквідності СК «Уніка» за 2016-2019 рр. (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників ліквідності СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,10	0,08	0,10	0,01	-0,02	0,02	0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,95	3,74	2,46	6,76	0,80	-1,28	4,30	3,81
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,95	3,75	2,46	6,77	0,80	-1,29	4,31	3,81

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається відношенням найбільш ліквідних активів до поточних зобов'язань, та показує частину короткострокової заборгованості, яка може бути, у випадку необхідності, погашена негайно за рахунок найбільш ліквідних активів. Достатнім вважається його значення у межах 0,2–0,35. Коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився в 2019 році на 0,02 проти 2018 року, що вказує на збільшення спроможності компанії розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед контрагентами. Даний коефіцієнт складає в 2019 році 0,10, тобто знаходиться нижче межі свого граничного значення.

Коефіцієнт швидкої ліквідності розраховують за більш вузьким колом оборотних активів, коли з їх загальної величини віднімають найменш ліквідну їх частину – запаси. Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності в 2019 році складає 6,76, що вказує на фінансову залежність компанії від зовнішніх джерел, так як нормативне значення цього коефіцієнта 0,5-1,5.

Узагальнюючим показником ліквідності є коефіцієнт поточної ліквідності, який визначається співвідношенням всіх поточних активів з поточними зобов'язаннями і характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів. Він показує, скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на кожну грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) в 2019 році склав 6,77, що на 4,31 більше проти 2017 року. Граничне значення коефіцієнта покриття – 1,5-2.

Далі проведемо оцінку фінансової стійкості страхової компанії. Фінансова стійкість передбачає те, що ресурси, вкладені у підприємницьку діяльність, повинні окупитися за рахунок грошових надходжень від господарювання, а одержаний прибуток повинен забезпечувати самофінансування і незалежність компанії від зовнішніх залучених джерел формування майна (активів).

Проте, якщо активи страхової компанії сформовані в значній частині за рахунок поточних зобов'язань, то її фінансовий стан буде нестійким. З поточними зобов'язаннями треба здійснювати постійну оперативну роботу щодо контролю за своєчасним поверненням їх та залученням у господарську діяльність через поточні зобов'язання інших активів.

Умовою й гарантією виживання й розвитку будь-якого підприємства, як бізнес-процесу, є його фінансова стабільність. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно в стані «витримати» несподівані зміни ринкової кон'юктури, і не опинитися на краю банкрутства. Більш того, чим вище його стабільність, тим більше переваг перед іншими підприємствами того ж сектора економіки в одержанні кредитів і залученні інвестицій. Фінансово

стійке підприємство вчасно розраховується за своїми обов'язками з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами.

Фінансова стабільність підприємства – це його надійно-гарантована платоспроможність у звичайних умовах господарювання й випадкових змін на ринку.

До основних факторів, що визначають фінансову стійкість підприємства, належить фінансова структура капіталу (співвідношення позикових і власних коштів, а також довгострокових і короткострокових джерел коштів) і політика фінансування окремих складових активів (насамперед необоротних активів і запасів). Тому з метою оцінки фінансової стійкості необхідно проаналізувати не тільки структуру фінансових ресурсів, але й напрямки їхнього вкладення.

Від оптимізації співвідношення власних і залучених активів залежить фінансовий стан страхової компанії. Проведені розрахунки основних показників фінансової стійкості СК «Уніка» дали наступні результати (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Динаміка показників фінансової стійкості СК «Уніка»
за 2016-2019 рр.**

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт автономії	0,35	0,25	0,13	0,22	-0,10	-0,12	0,09	-0,13
Коефіцієнт фінансової залежності	2,88	4,00	7,83	4,59	1,12	3,83	-3,24	1,71
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,02	2,36	3,94	3,27	1,35	1,58	-0,68	2,25
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	-0,22	0,07	-0,03	0,06	0,29	-0,10	0,09	0,28
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,53	0,33	0,15	0,28	-0,20	-0,18	0,13	-0,25
Коефіцієнт фінансового левириджу	1,36	2,14	4,13	3,02	0,78	1,99	-1,11	1,66

Виходячи з табл. 2.5 можемо побачити що за досліджуваний період коефіцієнт автономії зменшувався, що не є позитивним для СК «Уніка», а у

2019 р. зріс на 0,09. Так, якщо в 2016 році він складав 0,35, в 2017 році 0,25, в 2018 році – 0,13, а в 2019 році – 0,22, можна припустити, що це відбулося за рахунок того, що компанія розпочала залучати позикові кошти, і вони займали більшу частину капіталу, тому страхова компанія і стала менш автономною. Виходячи з практичного досвіду, значення коефіцієнту автономії менше 0,5 свідчить про не достатньо стійке фінансове становище, оскільки компанія не може здійснювати платежі передусім за рахунок власних коштів.

Коефіцієнт фінансової залежності є зворотнім показником коефіцієнта автономії, він зменшився в 2019 р. порівняно з 2018 р. на 3,24. Даний коефіцієнт відображає ту частину загальної вартості активів страхової компанії, яка припадає на 1 грн власних коштів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу склав в 2019 році 3,27, що менше проти 2018 року на 0,68. Він свідчить про ступінь мобільності (гнучкості) використання власних коштів страхової компанії.

Наявність коефіцієнтів ефективності використання активів та власного капіталу свідчить про прибуткову діяльність страховика. Але їх показники свідчать про помітне зменшення прибутковості.

Значний вплив на фінансову стійкість страхової компанії має частка страхових премій, що передана в перестраховання. Для обмеження залежності страховика від перестраховиків, з метою забезпечення платоспроможності цей показник не повинен перевищувати 50% або 0,5.

На основі аналізу відносних показників фінансової стійкості СК «Уніка» можна зробити висновок про недостатню забезпеченість страхової компанії власним капіталом та його фінансову залежність від зовнішніх джерел фінансування.

На основі загальних показників рентабельності, які використовуються для оцінки прибутковості різних видів підприємництва, економістами розроблені спеціальні показники, які характеризують рентабельність

страхових продуктів по страховій діяльності загалом. Доцільно виділити найбільш суттєві (табл. 2.6).

Особливістю визначення цих показників рентабельності є те, що в кожному конкретному випадку для розрахунку використовується певний вид прибутку страхової компанії.

Таблиця 2.6

Аналіз показників рентабельності ПрАТ «СК «Уніка»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Рентабельність інвестиційної діяльності	-0,13	0,09	-0,02	-0,10	0,22	-0,11	-0,08	0,03
Рентабельність активів	0,08	0,02	0,04	0,01	-0,06	0,02	-0,03	-0,07
Рентабельність власного капіталу	0,22	0,08	0,21	0,05	-0,14	0,13	-0,16	-0,17

Більш детальний аналіз показників рентабельності ПрАТ СК «Уніка» відображено на рис. 2.1.

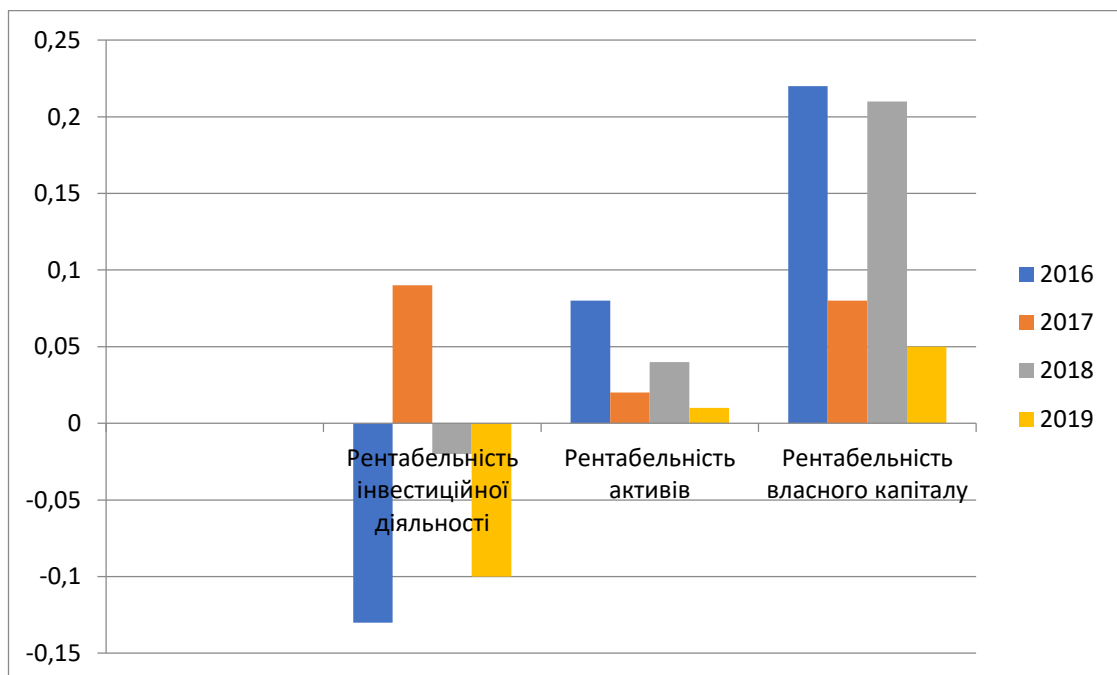

Рис. 2.1. Аналіз показників рентабельності ПрАТ «СК «Уніка»

Виходячи з таблиці 2.6 можна сказати, що протягом 2016-2019 рр. показники рентабельності мали тенденцію до зниження.

Щодо рентабельності активів спостерігається негативна тенденція. Найвище значення даного показника спостерігалось у 2016 році, тоді як уже в 2019 році цей показник впав на 0,07%.

Виходячи з цього можна сказати, що з кожним роком припадає все менше чистого прибутку на одиницю активу.

Показник рентабельності власного капіталу найбільший був у 2016 році, тобто на одну гривню власного капіталу припадає 22 копійки чистого прибутку компанії. Проте вже у 2019 році цей показник склав 5 копійок на одну гривню чистого прибутку.

Виходячи з цього можна сказати, що ПрАТ «СК «Уніка» повинно звернути увагу на показники чистого та власного капіталу задля максимізації даного показника.

Показники рентабельності мають негативну тенденцію у зв'язку з тим, що ПрАТ «СК «Уніка» протягом 2016-2019 рр. з кожним роком отримувала все менше чистого прибутку, тоді як виплати та витрати з кожним роком зростали.

Витрати страхової компанії – витрати, які зумовлені статутною діяльністю та відображені в бухгалтерській звітності в установленому порядку.

Витрати страхової організації формують собівартість страхової послуги.

SWOT-аналіз – один із інструментів стратегічного управління, який може оцінити внутрішні і зовнішні фактори, які впливають на розвиток компанії. За його допомогою можливо узагальнити ситуацію в страховій установі, побачити шанси та загрози.

SWOT-аналіз для ПрАТ «СК «Уніка» зображено в табл. 2.7.

SWOT-аналіз для ПрАТ «СК «Уніка»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1) достатньо велика вартість активів для українського ринку; 2) відома торгівельна марка; 3) високий рівень ділової репутації, обумовлений значними страховими виплатами в минулих періодах; 4) велика мережа філій і представництв; 5) кваліфікований персонал; 6) наявність великих і дрібних клієнтів (збалансований страховий портфель).	1) темпи зростання активів перевищують темпи зростання обсягів реалізації страхових продуктів; 2) велика дебіторська заборгованість; 3) великі поточні зобов'язання; 4) незбалансовані грошові активи з поточними зобов'язаннями (дефіцит покриття); 5) невиконання нормативу платоспроможності, недостатній інвестиційний дохід, отримання чистого збитку і зменшення власного капіталу.
Можливості	Загрози
1) можливість впровадження нових видів страхування; 2) приєднання (поглинання) більш дрібних компаній; 3) покращення інвестиційної політики.	1) збільшення в галузі рівня конкуренції; 2) подальше погіршення фінансового стану; 3) застосування санкцій з боку органів нагляду за невиконання нормативу платоспроможності; 4) поглинання з боку більш капіталізованих (можливо іноземних) страхових компаній; 5) можливість суттєвих виплат за укладеними договорами перестраховання.

Сутність PEST-аналізу полягає у виявленні й оцінці впливу факторів макросередовища на результати поточної й майбутньої діяльності підприємства. PEST-аналіз – це маркетинговий інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища, які впливають на бізнес компанії [51].

На рис. 2.2 продемонстровано PEST-аналіз для ПрАТ «СК «Уніка».

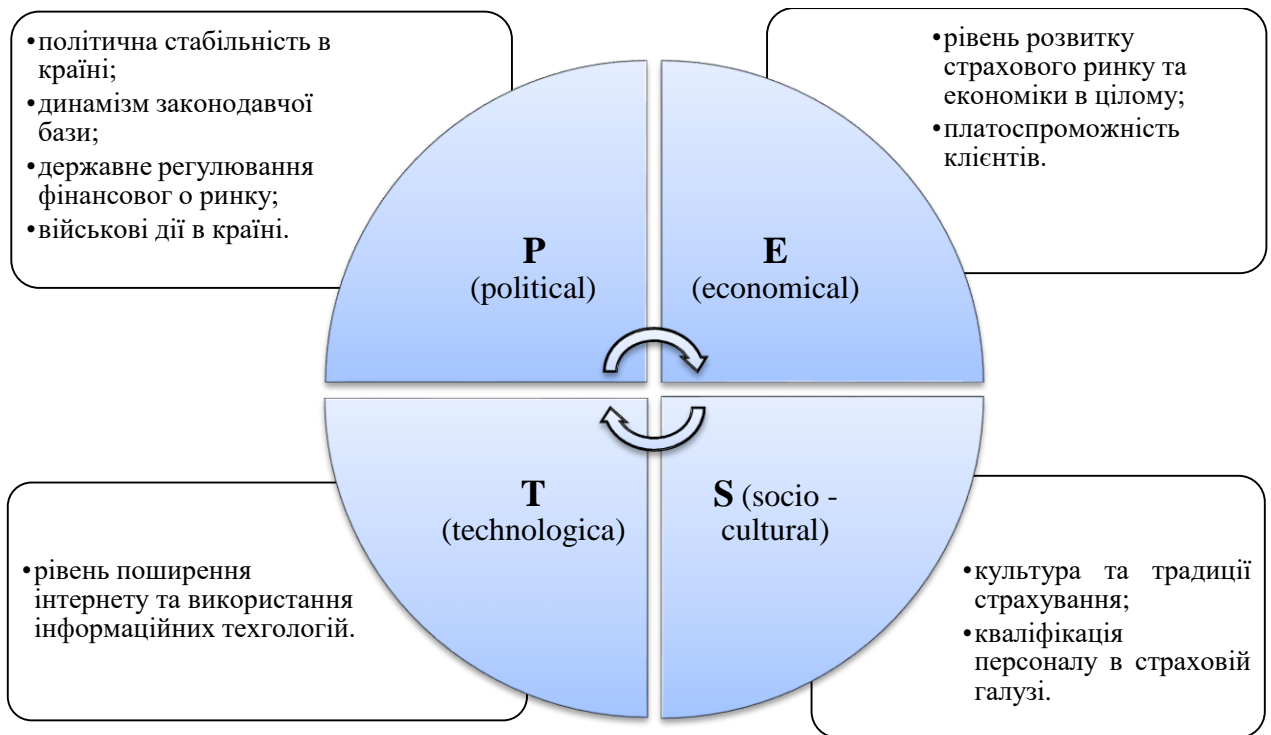

Рис. 2.2. PEST-аналіз для ПрАТ «СК «Уніка»

PEST-аналіз можна використовувати для таких факторів:

- систематизації проблемних ситуацій;
- кращого розуміння структури ресурсів, на які слід опиратися в удосконаленні діяльності та розвитку компанії на перспективу;
- відстеження загального стану зовнішнього бізнес-середовища;
- виділення та використання нових та потенційних можливостей швидше, ніж потенційні конкуренти;
- вибору найкращого шляху розвитку та уникнення небезпек;
- прийняття зважених рішень, які стосуються розвитку бізнесу.

Сьогодні для кожної успішної діяльності є вирішальним правильність і вчасність кожного прийнятого рішення, адже вони впливають на конкурентоспроможність продукції і підприємства в цілому.

Розглянемо, яку частку займають перестраховики у страхових резервах ПрАТ «СК «Уніка» (табл. 2.8).

Частка перестраховиків у страхових резервах ПрАТ «СК «Уніка»

Види часток перестраховиків у страхових резервах	Роки				Абсолютне відхилення, тис. грн			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	83114	228078	112884	93900	144964	-115194	-18984	10786
Частка перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків	62216	182429	93941	660753	120213	-88488	566812	598537
Частка перестраховиків у резерві збитків, які виникли, але не заявлені	6126	6551	0	0	425	-6551	0	-6126
Всього:	151456	417058	1052365	754653	265602	635307	-297712	603197

На рис. 2.3 показана динаміка частки перестраховиків у страхових резервах ПрАТ «СК «Уніка».

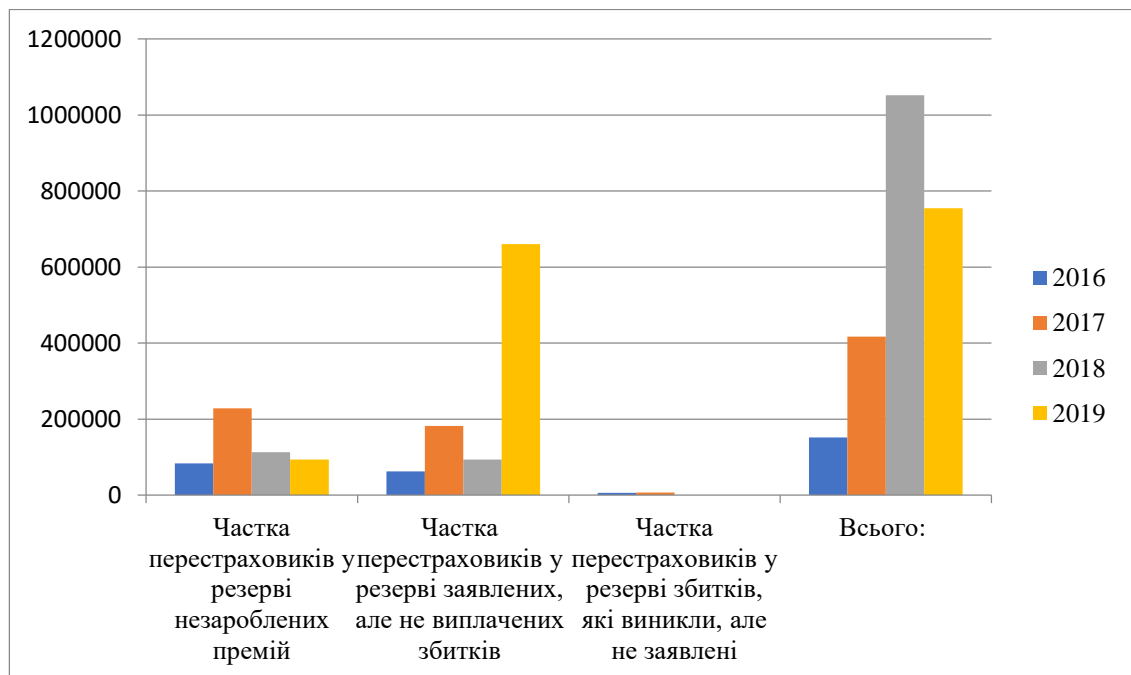

Рис. 2.3. Динаміка частки перестраховиків у страхових резервах ПрАТ «СК «Уніка»

Частка перестраховика у страхових резервах у 2019 р. збільшилася на 28,3% порівняно з 2018 р., а у 2017 р. збільшилася на 175%, порівняно з 2016 р. Частково на значне зростання вплинула співпраця з брокерами з

метою залучення великих корпоративних клієнтів, де суттєва частина ризику передається у перестраховання.

Розглянемо структуру кредиторської заборгованості ПрАТ «СК «Уніка» (табл. 2.9)

Таблиця 2.9

Структура кредиторської заборгованості ПрАТ «СК «Уніка»

Види заборгованості	Роки				Абсолютне відхилення, тис. грн			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Заборгованість перед страховиками	114944	243491	133918	115676	128547	-109573	-18242	732
Заборгованість перед старховими агентами	38225	38672	48725	62860	447	10053	14135	24635
Інша поточна кредиторська заборгованість	2311	3802	6224	343	1491	2422	-5881	-1968
Заборгованість за страховими виплатами	0	0	862371	36308	0	862371	-826063	36308
Всього:	155480	285965	1051238	215187	130485	765273	-836051	59707

На рис. 2.4 зображена динаміка структури кредиторської заборгованості ПрАТ «СК «Уніка»

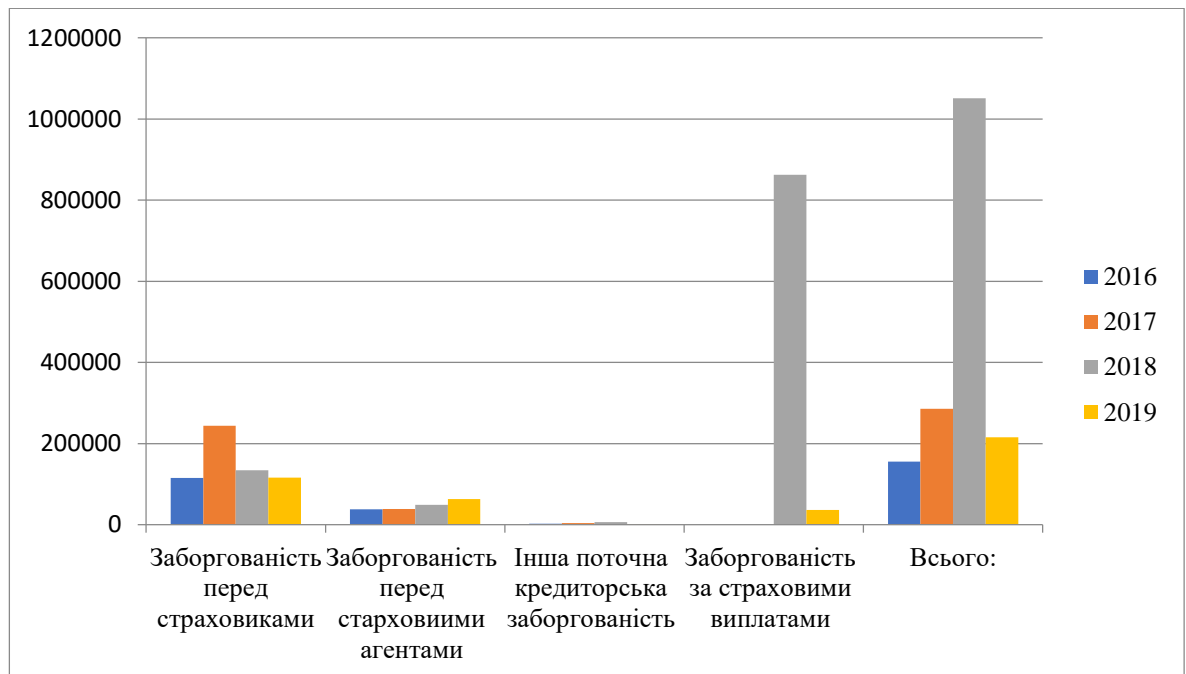

Рис. 2.4. Динаміка структури кредиторської заборгованості ПрАТ «СК «Уніка»

Поточна кредиторська заборгованість протягом 2019 р. збільшилася на 79,5% порівняно з 2018 р., а у 2017 р. на 84% порівняно з 2016 р. Такий зріст зумовлений розвитком страхового портфелю, можливістю оплачувати перестрахову премію з відстрочкою, виплатами комісійної винагороди агентам, а також збільшенням обсягу виплат по страховим відшкодуванням.

Основну частину кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги складає поточна заборгованість за страховими виплатами перед страхувальниками та частина заборгованості перед перестраховиками за сплатою перестраховальних премій, поточна заборгованість перед страховими агентами за сплатою комісійної винагороди.

Станом на кінець 2019 р. в ПрАТ «СК «Уніка» відсутня прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій у 2019 р. збільшилася порівняно з 2018 р. у 5 разів.

Значне збільшення обумовлене тим, що у 2018 р. відбулися зміни бази розрахунку участі перестраховика за договорами облігаторного перестраховування в перестраховому портфелі, а саме перехід від бази нарахованої премії до бази заробленої премії, за період дії договору, змінюючи відповідно частку перестраховиків в резервах незароблених премій.

Розглянемо формування страхових резервів ПрАТ «СК «Уніка» (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Формування страхових резервів ПрАТ «СК «Уніка»

Види страхових резервів	Роки				Абсолютне відхилення, тис. грн			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Резерви незароблених премій	383731	587931	642951	756478	204200	-1230882	113527	372747
Резерви заявлених, але не виплачених збитків	122697	268850	1087987	781610	146153	-1356837	-306377	658913
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	43015	32323	49341	64269	-10692	-81664	14928	21254
Всього:	549443	889104	1780279	1602357	339661	-2669383	-177922	1052914

На рис. 2.5 зображена динаміка формування страхових резервів ПрАТ «СК «Уніка»

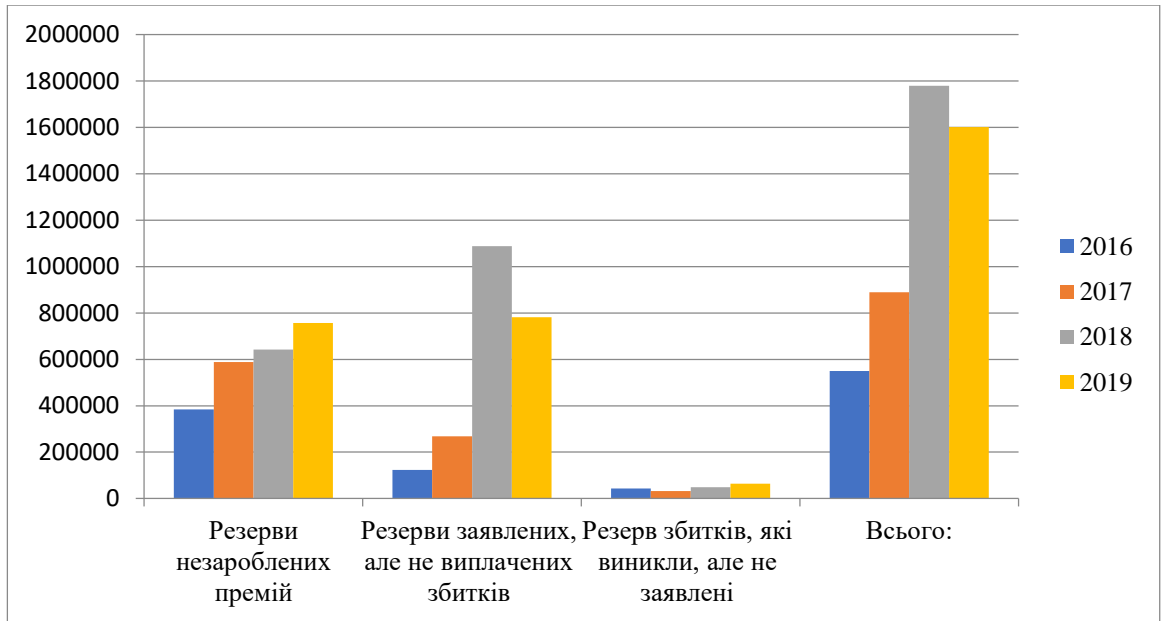

Рис. 2.5. Динаміка формування страхових резервів ПрАТ «СК «Уніка»

Розрахунок резерву незароблених премій ПрАТ «СК «Уніка» здійснює за методом «1/365» («pro rata temporis») у застосуванні до нарахованої згідно з строками дії та умовами договорів страхової премії.

Облік резерву заявлених, але не виплачених збитків (RBNS) здійснюється за кожною відомою вимогою страхувальників в розмірі очікуваної суми виплати страхового відшкодування. При оцінці розміру очікуваного збитку в обов'язковому порядку враховується франшиза, передбачена договором страхування. Також при формуванні резерву RBNS враховується сума очікуваних надходжень за регресати щодо подій, за якими сплачено відшкодування.

Розрахунок резервів збитків, які виникли, але не заявлені (IBNR) здійснюється за кожним видом страхування окремо одним із дозволених методикою актуарних методів. При формуванні резерву IBNR враховується сума очікуваних надходжень за регресати щодо подій, які знаходяться в розгляді.

Сума резервів збитків збільшується на суму витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків.

Частка перестраховиків у страхових резервах визначається за методами формування страхових резервів згідно умов договорів перестраховання.

Загальна величина резервів компанії складає 889104 тис. грн, тобто існуючі страхові резерви є адекватними майбутнім грошовим потокам. Окрім того, перевищення фактично сформованих резервів над розрахованими під час оцінки Товариством їх адекватності, спостерігається для кожного з резервів та за кожною групою договорів.

Кошти страхових резервів розміщуються з урахування безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості.

Страхові резерви ПрАТ «СК «УНІКА» забезпечені високоліквідними та якісними активами.

Отже, проведений аналіз має важливе значення для здійснення стратегічного планування, оскільки його методика включає в себе: ефективність та доступність оцінки стану проблемної та управлінської ситуації в компанії.

2.3. Аналіз управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

Головним завданням фінансового менеджера в будь-якій компанії є управління капіталом, тому що структура, обсяг та вартість капіталу впливають на основні показники фінансово-господарської діяльності цього підприємства та на ефективність його діяльності.

Управління капіталом – це система принципів і методів реалізації управлінських рішень, які пов'язані з найкращим його формуванням з різних джерел, а також забезпеченням ефективного його використання у різних видах господарської діяльності підприємства [27, с. 110].

Задля ефективного управління капіталом кожна страхова компанія повинна стравити перед собою такі завдання:

1. Забезпечити достатній рівень фінансового контролю над підприємством з боку його власників.
2. Забезпечити достатню фінансову гнучкість підприємства.
3. Оптимізувати оборот капіталу.
4. Забезпечити своєчасне реінвестування капіталу.
5. Сформувати достатній обсяг капіталу, який зможе забезпечити необхідний темп економічного зростання компанії.
6. Оптимізувати розподіл сформованого капіталу за видами діяльності та напрямками використання.
7. Забезпечити умову для максимізації капіталу при запланованому рівні фінансового ризику.
8. Забезпечити мінімізацію фінансового ризику, пов'язаного з використанням капіталу, при запланованому рівні доходу.
9. Забезпечити постійну фінансову рівновагу підприємства під час його розвитку [15].

Для виконання зазначених завдань керівництво страховика повинно обрати концепцію управління капіталом та мати у розпорядженні відповідний методичний інструментарій.

Найпридатнішими для страхових компаній є концепція оцінки ризику використання капіталу, оцінки ліквідності інвестованого капіталу та управління капіталом на основі моделі стійкого зростання, два перших підходи стосуються управління саме залученим капіталом, який представлений страховими резервами, що дає змогу інвестувати з метою отримання доходу.

Згідно з нормами діючого законодавства України [38, 40] резерви страховиків утворюються з резерву незароблених премій та резерву збитків, які включають резерв заявлених, але не виплачених збитків, резерв збитків, які виникли, але не заявлені, резерв катастроф і резерв коливань збитковості. Резерв незароблених премій відповідає очікуваному збитку за вже укладеними договорами страхування та залежить від адекватності страхових

тарифів. Резерв збитків є статистичною оцінкою значення збитків, які вже виникли, однак ще не заявлені або не оплачені.

Таблиця 2.11

Динаміка страхових резервів СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	11650	13992	29441	52179	2342	15449	22738	40529
Частка перестраховика у страхових резервах	151456	417058	754653	1052365	265602	337595	297712	900909
В т. ч. у резервах збитків або резервах належних виплат	68342	188980	660753	939481	120638	471773	278728	871139
У резервах незароблених премій	83114	228078	93900	112884	144964	-134178	18984	29770
Страхові резерви, у т. ч.:	549443	889104	1602357	1780279	339661	713253	177922	1230836
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	165712	301173	845879	1137328	135461	544706	291449	971616
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	383731	587931	756478	642951	204200	168547	-113527	259220

Отже, як свідчать дані таблиці, протягом досліджуваного періоду страхові резерви СК «Уніка» мали тенденцію до збільшення. Крім того, в 2019 р. спостерігається суттєве збільшення страхових резервів, що свідчить про достатнє забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування.

Станом на 31.12.2019 р. розрахунок адекватності страхових зобов'язань показав, що майбутні грошові потоки, які відповідають визнаним страховиком зобов'язанням. Загальна величина резерву незароблених премій компанії складає 642951 тис. грн, тобто існуючі страхові резерви є адекватними майбутнім грошовим потокам. Окрім того, перевищення фактично сформованих резервів над розрахованими під час оцінки їх адекватності спостерігається для кожного з резервів та за кожною групою договорів. Отже, компанія на звітну дату має достатні сформовані страхові резерви.

Частка перестраховика у страхових резервах також зростала протягом 2016-2019 рр. – на 900909 тис. грн. Такі зміни відбулися внаслідок наступних причин:

– частка перестраховика в РНП в зв'язку з розвитком співпраці з страховими агентами та брокерами, яка призвела до росту страхових і відповідно перестрахових платежів в компанії;

– частка перестраховика в резерві збитків збільшилася внаслідок виникнення декількох збитків, які перестраховані у перестраховиків нерезидентів.

Співпраця з брокерами особливо вплинула на залучення великих корпоративних клієнтів, де суттєва частина ризику передається в перестраховування.

Таким чином, можна зробити висновок, що СК «Уніка» забезпечена фінансовими ресурсами для виконання взятих на себе зобов'язань у разі настання страхового випадку.

До складу залишку коштів у централізованих страхових резервних фондах включаються грошові кошти перераховані компанією до фондів Моторного (транспортного) бюро України. На кінець звітної періоду залишки коштів у фондах виглядають наступним чином (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Розміщення коштів страхових резервів СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Цільовий гарантійний фонд для ПВЗ	3 310	3 531	3 346	3 555	221	-185	209	245
Фонд захисту потерпілих	11 229	10 461	26 095	48 824	-768	15 634	22 729	37 595
Всього:	14 539	13 992	29 441	52 179	-547	15 449	22 738	37 640

Більш детальне розміщення коштів страхових резервів СК «Уніка» за 2016-2019 рр. відображено на рис. 2.6.

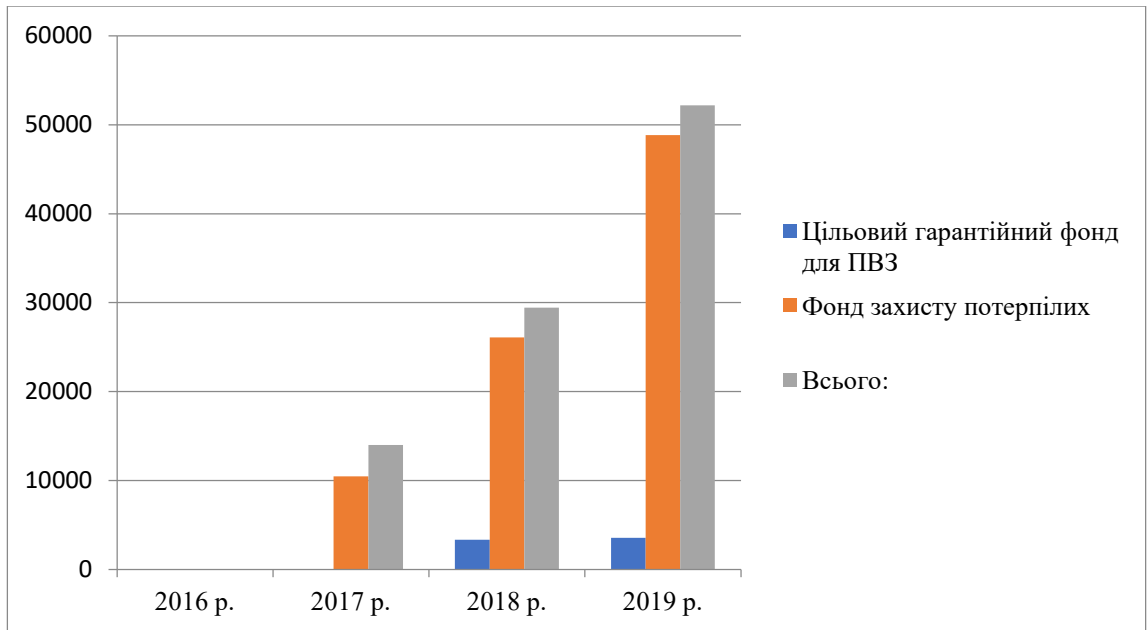

Рисунок 2.6. Розміщення коштів страхових резервів СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

У зв'язку з запуском прямого врегулювання збитків компанією, як учасником програми, було створено цільовий гарантійний фонд, необхідний для участі в прямому врегулюванні збитків.

Прибуток є одним з найважливіших показників успішності фінансово-господарської діяльності страховика, джерело зміцнення їхньої фінансової стійкості, необхідна умова зацікавленості власників у збереженні бізнесу.

Прибуток СК «Уніка» сформується за рахунок надання страхових послуг та відображається у звіті про прибутки.

Таблиця 2.13

Динаміка формування прибутку СК «Уніка» за 2016-2019 рр., тис. грн

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Чисті зароблені страхові премії	810867	980161	1446445	1754596	169294	466284	308151	943729
Премії підписані, валова сума	1064115	1702912	2041616	2152170	638797	338704	110554	1088055
Премії, передані у перестраховування	202762	663515	424957	265063	460753	-238558	-159894	62301
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	78335	204200	55020	113527	125865	-149180	58507	35192
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	27849	144964	-115194	-18984	117115	-260158	96210	-46833

Продовження табл. 2.13

Чисті понесені збитки за страховими виплатами	355976	443932	714228	852988	87956	270296	138760	497012
Валовий прибуток	454891	536229	732217	901608	81338	195988	169391	446717
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-6310	-14823	-85654	12721	-8513	-70831	98375	19031
Зміна інших страхових резервів, валова сума	-7691	-135461	-836155	291449	-127770	-700694	1127604	299140
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	1381	120638	750501	-278728	119257	629863	-1029229	-280109
Інші операційні доходи	83572	48793	39042	2796	-34779	-9751	-36246	-80776
Адміністративні витрати	196352	225797	-290232	-339291	29445	-516029	-49059	-535643
Витрати на збут	277522	325161	-429771	-475060	47639	-754932	-45289	-752582
Інші операційні витрати	12784	5337	-6533	-93824	-7447	-11870	-87291	-106608
Фінансовий результат від операційної діяльності	45495	13904	-40931	8950	-31591	-54835	49881	-36545
Дохід від участі в капіталі	1556	2075	726	726	519	-1349	0	-830
Інші фінансові доходи	85953	79603	84925	120302	-6350	5322	35377	34349
Інші доходи	1972	1497	2861	2104	-475	1364	-757	132
Фінансові витрати	5601	0	-6700	-227	-5601	-6700	6473	-5828
Інші витрати	494	73	-355	-626	-421	-428	-271	-1120
Фінансовий результат до оподаткування	128881	97006	40526	131229	-31875	-56480	90703	2348
Витрати з податку на прибуток	43675	57887	-15375	-42241	14212	-73262	-26866	-85916
Чистий фінансовий результат	85206	39119	25151	88988	-46087	-13968	63837	3782

Як видно з табл. 2.13, протягом 2016-2019 рр. показники діяльності СК «Уніка» зазнали змін. Чисті зароблені страхові премії компанії зросли в 2019 р. порівняно з 2017 р. на 308151 тис. грн, валова сума підписаних премій за цей же період також зросла на 110554 тис. грн., а премій переданих у перестраховання на зменшилися на 159894 тис. грн.

Чисті понесені збитки за страховими виплатами склали в 2019 р. – 852988 тис. грн, що більше порівняно з 2018 р. на 138760 тис. грн. Такий ріст пов'язаний з розвитком страхового портфелю компанії. До чистих понесених збитків за страховими виплатами належать, фактично здійснені, протягом звітнього періоду, виплати страхових відшкодувань за договорами страхування, за вирахуванням частини страхових відшкодувань, компенсованої перестраховиками за договорами перестраховання.

Валовий прибуток СК «Уніка» в 2019 р. склав 901608 тис. грн, що більше, ніж у 2018 р. на 169391 тис. грн.

Інші операційні доходи страхової компанії в 2019 р. зменшилися у порівнянні з 2018 р. на 36246 тис. грн і склали 2796 тис. грн. В позиції інші

операційні доходи відображаються доходи отримані, в результаті реалізації переданого страховику права регресної вимоги до особи винної в настанні страхового випадку, курсові різниці та інші операційні доходи. Основною причиною зменшення інших операційних доходів є зменшення доходів від курсових різниць, отриманих компанією від перерахунку валютних активів при зміні курсу НБУ.

Фінансовий результат від операційної діяльності збільшився в 2019 р. порівняно з 2018 р. на 49881 тис. грн.

Фінансовий результат до оподаткування збільшився в 2019 р. на відміну від 2018 р. на 90703 тис. грн. Чистий фінансовий результат (чистий прибуток) СК «Уніка» в 2019 р. збільшився на 63837 тис. грн порівняно з 2018 р., компанія одержала прибуток в сумі 88988 тис. грн.

СК «Уніка» відносить до фінансових інструментів такі категорії:

- дебіторську заборгованість;
- фінансові активи, доступні для продажу;
- фінансові активи, утримувані до погашення;
- фінансові зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю.

Проаналізуємо більш детально вказані інструменти. Для цього варто розкрити їх сутність та застосування в СК «Уніка».

Аналіз дебіторської заборгованості проведено в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Динаміка оцінки дебіторської заборгованості та інших фінансових інструментів СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	30842	190447	961098	191100	159605	770651	-769998	160258
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	24103	21466	28186	12141	-2637	6720	-16045	-11962
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	17645	17140	25986	35309	-505	8846	9323	17664
Інша поточна дебіторська заборгованість	23848	22484	90465	43913	-1364	67981	-46552	20065
Поточні фінансові інвестиції	352175	634413	612765	960707	282238	-21648	347942	608532

Більш детальну динаміку оцінки дебіторської заборгованості та інших фінансових інструментів СК «Уніка» за 2016-2019 рр. відображено на рис. 2.7.

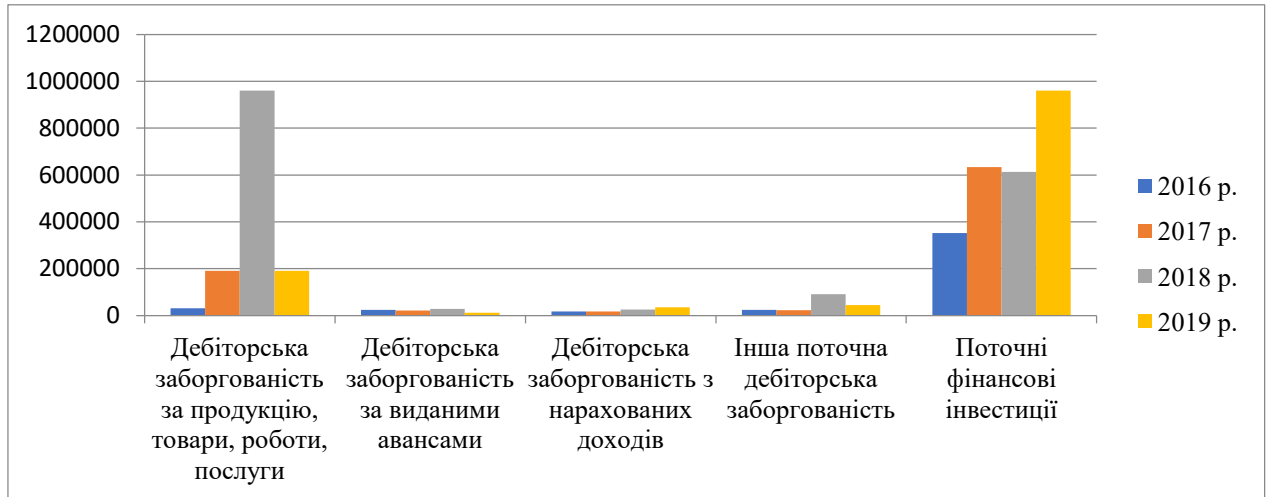

Рис. 2.7. Динаміка оцінки дебіторської заборгованості та інших фінансових інструментів СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Отже, відбулося зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботу, послуги та за виданими авансами в 2019 р. порівняно з 2018 р. на 769998 тис. грн та 16045 тис. грн відповідно. У 2019 р. порівняно з 2018 р. зросли поточні фінансові інвестиції на 347942 тис. грн та дебіторська заборгованість з нарахованих доходів на 9323 тис. грн. А інша поточна дебіторська заборгованість зменшилась на 46552 тис. грн у 2019 р. порівняно з 2018 р.

Операції з цінними паперами компанія не здійснює ні на внутрішньому, ні на зовнішньому ринках. СК «Уніка» є приватним акціонерним товариством та інших цінних паперів СК «Уніка» не випускало.

Висновки до розділу 2

Проведений в другому розділі аналіз управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка» дав можливість зробити такі висновки:

1. UNIQA Insurance Group є однією з провідних страхових груп на своїх основних ринках Австрії, Центральної та Східної Європи. Страхова компанія «Уніка» є у 18 країнах і складається із 18 компаній. В ній 20 000 працівників та партнерів обслуговують більше, ніж 10 мільйонів клієнтів. «Уніка» здійснює свою діяльність в Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Албанії, Боснії і Герцеговині, Болгарії, Хорватії, Угорщині, Косово, Македонії, Чорногорії, Польщі, Румунії, Росії, Сербії, Словаччині, Чехії та в Україні. «Уніка» є другою за величиною страховою групою в Австрії з часткою ринку близько 22%. UNIQA Insurance Group на ринку України з 2006 року.

Такі компанії, як «Уніка» і «Уніка Життя» пропонують всі види ризикового страхування і страхування життя. Центральні офіси цих компаній знаходяться в м. Київ. В Україні більше, ніж 1 тис. працівників обслуговують майже 1 млн страхових полісів.

2. Страхові резерви мали позитивну тенденцію і постійно зростали, крім 2019 р., в якому був спад на 9,99% порівняно з показником 2018 р. Найбільше вони зросли протягом 2017-2018 рр., а саме на 100,23%, причиною цього став розвиток страхового портфелю та ріст страхових платежів. Компанія на звітну дату має достатньо сформовані страхові резерви. Поточна кредиторська заборгованість суттєво збільшилась у зв'язку з нарахуванням податку на прибуток.

Протягом 2016-2019 рр. показники діяльності СК «Уніка» зазнали змін. Чисті зароблені страхові премії компанії зросли в 2019 р. порівняно з 2017 р. на 308151 тис. грн, валова сума підписаних премій за цей же період також зросла на 110554 тис. грн., а премій переданих у перестраховання на зменшились на 159894 тис. грн.

3. Чисті понесені збитки за страховими виплатами склали в 2019 р. – 852988 тис. грн, що більше порівняно з 2018 р. на 138760 тис. грн. Такий ріст пов'язаний з розвитком страхового портфелю компанії. До чистих понесених збитків за страховими виплатами належать, фактично здійснені, протягом звітного періоду, виплати страхових відшкодувань за договорами страхування, за вирахуванням частини страхових відшкодувань, компенсованої перестраховиками за договорами перестраховування.

Валовий прибуток СК «Уніка» в 2019 р. склав 901608 тис. грн, що більше, ніж у 2018 р. на 169391 тис. грн. Інші операційні доходи страхової компанії в 2019 р. зменшилися у порівнянні з 2018 р. на 36246 тис. грн і склали 2796 тис. грн. В позиції інші операційні доходи відображаються доходи отримані, в результаті реалізації переданого страховику права регресної вимоги до особи винної в настанні страхового випадку, курсові різниці та інші операційні доходи. Основною причиною зменшення інших операційних доходів є зменшення доходів від курсових різниць, отриманих компанією від перерахунку валютних активів при зміні курсу НБУ.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ ПРАТ «СК «УНІКА»

3.1. Розвиток методичного забезпечення прогнозування достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

В економічній літературі ще немає визначення поняття «управління достатністю капіталу», це пов'язане з тим, що до цього часу ми не можемо однозначно трактувати достатність капіталу страхової компанії як об'єкту такого управління.

Враховуючи основні положень Директиви Solvency II можна визначити поняття «достатність капіталу страхової компанії» як рівень капіталу, який забезпечує здатність страхової компанії виконувати страхові зобов'язання у розмірі, який не може бути покритий страховими резервами, а також покривати інші непередбачувані збитки у своїй діяльності [26].

Саме поняття «управління достатністю капіталу» походить від двох понять «управління» та «управління фінансами». Управління – це діяльність, яка пов'язана з впливом керуючого суб'єкта на керований об'єкт з метою досягнення поставлених цілей. Фінансовий менеджмент – це управління фінансовими відносинами, які пов'язані з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів з метою досягнення тактичних, оперативних та стратегічних цілей [24].

Мета управління достатністю капіталу – формування достатнього за обсягом капіталу для покриття непередбачуваних втрат у процесі діяльності страховика при максимізації рентабельності власного капіталу.

Управління достатністю капіталу включає в себе 7 етапів, які пов'язані між собою:

- 1) ідентифікація ризиків;

- 2) аналіз ризиків та формування фінансових ресурсів у поточному періоді;
- 3) прогнозування потреби у залученні капіталу або зменшенні ризиків;
- 4) вибір найбільш адекватних потребам та цілям страхової компанії джерел капіталу та методів управління ризиками;
- 5) розробка та вибір пріоритетних заходів з управління достатністю капіталу;
- 6) реалізація управлінських рішень;
- 7) моніторинг та контроль за результатами прийняття управлінських рішень.

Процес управління достатністю капіталу є безперервним, його стадії по черзі змінюються. Кожен етап управління достатністю капіталу включає в себе наступні функції:

- аналіз;
- планування;
- організація;
- керування;
- контроль [6].

Ефективність управління достатністю капіталу страхової компанії базується на точній оцінці ризиків, які виникнуть у процесі діяльності страховика у майбутньому, та обсягу необхідного капіталу для покриття непередбачуваних ризиків.

Для моделювання результатів функціонування складної системи, на яку впливають випадкові фактори використовується метод Монте-Карло (Monte-Carlo Simulation). В даній методиці фактичні статистичні дані замінюються даними, отриманими на основі вибірки з чисел, що підпорядковуються тим законам розподілу, що й реальні [20, с. 150].

При застосуванні методу Монте-Карло можна використати підхід до прогнозування достатності капіталу страхової компанії, який складається з п'яти етапів (рис. 3.1):

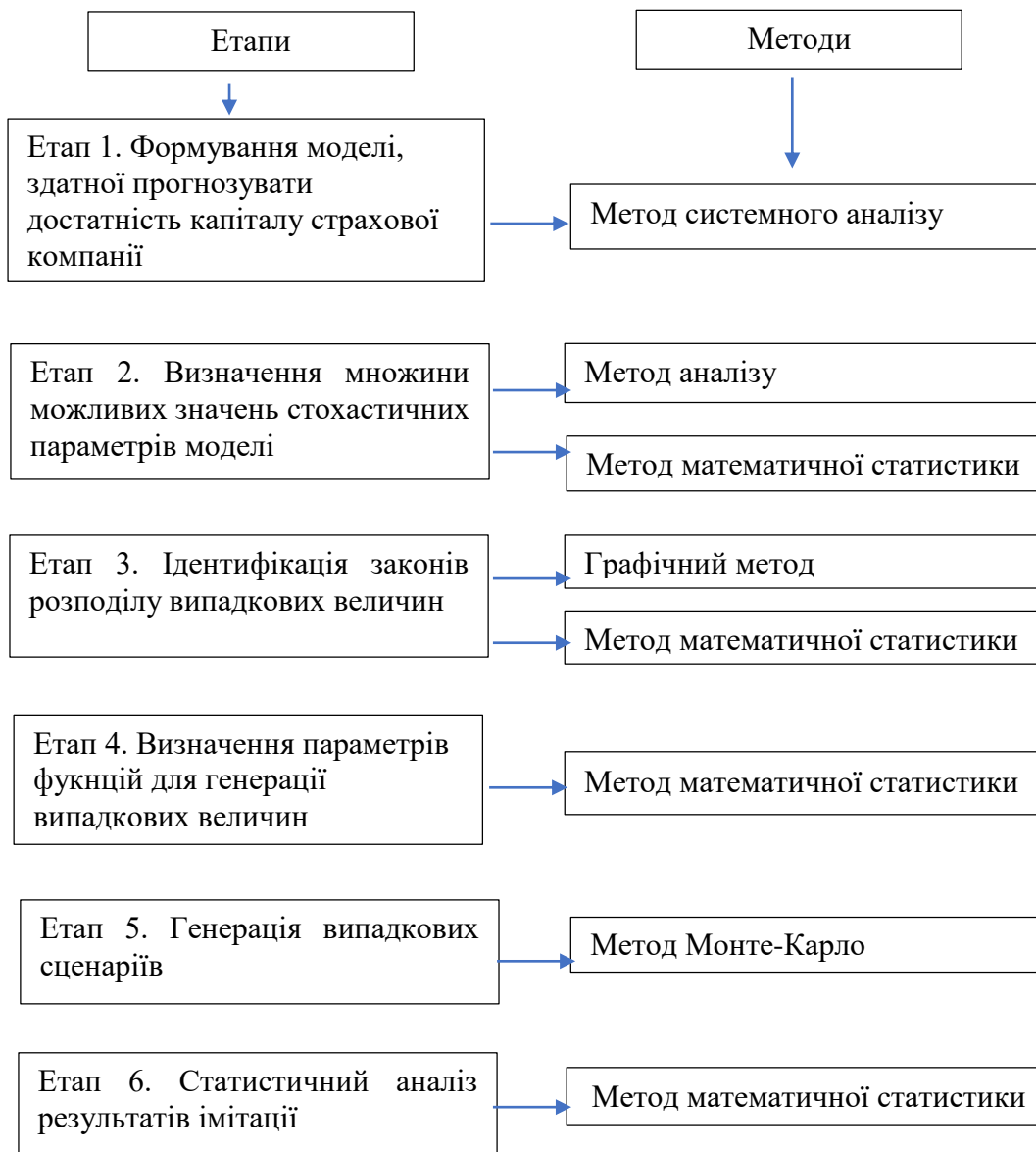

Рис. 3.1. Методичний підхід до прогнозування достатності капіталу страхової компанії

На першому етапі методичного підходу (рис. 3.1) здійснено формування моделі, яка здатна прогнозувати достатність капіталу страховика, відповідно до якої діяльність страхової компанії розглядається як система, елементами якої є фінансові операції у результаті здійснення страхової, інвестиційної та фінансова діяльність компанії, а результуючою оцінкою є коефіцієнт достатності капіталу.

На другому етапі визначені множини можливих значень показників темпів зростання валових страхових премій та рівнів виплат за класами

страхування, а на третьому етапі проаналізовано закони розподілу випадкових величин [55].

Отже, даний методичний підхід до моделювання достатності капіталу страхової компанії є універсальним інструментом моніторингу власних фінансових ресурсів та може сприяти розвитку системи ризик-менеджменту у страховій компанії.

3.2. Удосконалення управління перестрахованням для забезпечення достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

Сьогодні стоїть велика кількість завдань для забезпечення фінансової стійкості та розвитку страхових компаній. Розвиток та вдосконалення методів управління ризиками набуває важливого значення, оскільки достатність капіталу залежить не тільки від обсягу капіталу, а й від рівня ризику.

Основним завданням при управлінні операціями перестраховання є оптимізація структури страхового портфеля.

Капітал страхової компанії можна вважати достатнім, якщо виконується умова:

$$\frac{HK}{SCR} \geq 1 \text{ або } SCR \leq HK, \quad (3.1)$$

де НК – наявний капітал страхової компанії;

SCR – необхідний капітал.

Головним завданням розвитку страхового ринку є створення ефективно налагодженої системи управління фінансовими потоками страхових компаній, яка буде сприяти максимізації прибутку і забезпечить їх достатній обсяг в необхідний момент часу.

Прийняття рішень в сфері управління фінансовими потоками має вплив на досягнення стратегічних цілей страховика:

- підвищення добробуту власників;
- зміцнення конкурентних позицій на ринку;

– нарощування фінансової стійкості.

На реалізацію перестраховування впливає недостатня капіталізація вітчизняних перестраховиків та якість і ліквідність їх активів. В результаті цього перестраховики не мають змоги перестраховувати великі за обсягами страхові ризики, що призводить до залежності страховиків-резидентів від послуг іноземних перестраховиків.

Задля розв'язання даних проблем потрібно посилювати вимоги до формування статутного капіталу перестраховиків [47, с. 385; 49]. Підвищення вимог до розміру капіталу сприятиме зростанню надійності та прозорості страхової та перестраховальної галузі, забезпеченню гарантій виконання страхових зобов'язань за договорами з високим рівнем збитковості та довіри до її учасників [34].

Згідно з вимогами фактичний запас платоспроможності (ФЗП) страхової компанії повинен переважати над нормативним запасом платоспроможності (НЗП) у будь-якому випадку і на будь-яку дату, тобто: $\text{ФЗП} > \text{НЗП}$.

Нормативний запас платоспроможності (НЗП) можна розрахувати за формулою:

$$\text{НЗП} = 0,18 \times (\text{ВП} - 0,5 \times \text{СПп}), \quad (3.2)$$

де ВП – сума валових страхових платежів;

СПп – сума страхових платежів перестраховиків.

Фактичний запас платоспроможності (ФЗП) визначається за формулою:

$$\text{ФЗП} = \text{А} - \text{НА} - \text{З}, \quad (3.3)$$

де А – сума активів (див. табл. 1);

НА – сума необоротних активів;

З – сума довгострокових зобов'язань і забезпечень.

Показники ФЗП Товариства за період 2016-2019 рр. перевищують нормативні значення НЗП, що вказує про дотримання нормативу платоспроможності страховиків.

Проведемо зміни в частці перестраховиків у страхових резервах, оскільки вони можуть значно вплинути на достатність капіталу ПрАТ «СК «Уніка» в кінці планового року. Розглянемо можливе зменшення частки частки перестраховиків у страхових резервах ПрАТ «СК «Уніка» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Проектні зміни частки перестраховиків у резерві незароблених, тис. грн

Показник	Факт (2019 р.)	План (2020 р.)	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	754653,0	737245,7	-17407,3	2,4
Частка перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків	660753,0	645151,8	-15601,2	2,4
Частка перестраховиків у резерві збитків, які виникли, але не заявлені	93900,0	91682,9	-2217,1	2,4
Всього:	754653,0	736834,6	-17818,4	2,4

Недоліками перестраховування є:

- можливість зміни умови страхування без згоди страховика;
- досить великі витрати;
- за умови, що ризик, який підлягає перестраховуванню, відмінний від страхової суми, яка вказана в договорі перестраховування, то потрібно укладати додатковий договір факультативного перестраховування. коли ризик, що підлягає перестраховуванню, не підпадає під умови облігаторного договору або страхова сума за ризиком перевищує ліміт відповідальності за договором, тоді може виникнути потреба в додатковому договорі факультативного перестраховування;
- тривалість оформлення перестраховування.

Можна зробити висновок, що розмір власних ресурсів та дотримання правил діючого законодавства щодо формування перестрахових резервів та їх розміщення впливає на можливість виконання перестраховиком належним чином узятих зобов'язань за договорами.

3.3. Формування оптимальної структури капіталу ПрАТ «СК «Уніка»

Головним фактором, який зможе забезпечити можливість страхового сектору позитивно вплинути на економіку, розширюючи спектр фінансових послуг, не допускаючи при цьому значних ризиків і зберігаючи фінансову стійкість системи, є достатність капіталу страховиків.

У національній практиці управління страховими компаніями існує багато невизначеності, постійні зміни в нормативних документах, що регулюють страхову діяльність, це в свою чергу не дає змоги страховим компаніям оцінити результати прийняття управлінських рішень з метою вироблення комплексу заходів з управління достатністю капіталу.

На державному рівні потрібно забезпечити зацікавленість керівництва страхових компаній в ефективному управлінні достатністю капіталу. У чинному законодавстві державного регулювання немає факторів до виявлення та використання страховими компаніями нових джерел збільшення капіталу, підвищення ефективності управління капіталом через застосування сучасних інструментів та методів управління.

Удосконалення управління достатністю капіталу страхових компаній в умовах економічної нестабільності необхідно реалізувати за допомогою комплексу заходів, які будуть спрямовані на ефективне забезпечення формування та використання капіталу, а саме:

- розроблення і впровадження у діяльність страховиків підходу до оптимізації структури наявного капіталу з метою зменшення витрат на залучення додаткових фінансових ресурсів;

- удосконалення нормативно-правової бази та державного нагляду за страховою діяльністю щодо запровадження нових стандартів управління достатністю капіталу страхових компаній;

- сприяння консолідації капіталу страхових компаній шляхом нормативного врегулювання процедури злиття та поглинання страхових компаній;

- удосконалення формування капіталу страхових компаній з метою забезпечення його достатності на основі розроблення критеріального підходу до вибору пріоритетних джерел та методів формування капіталу;

- використання в практичній діяльності страхових компаній комплексу показників, що характеризують ефективність формування капіталу та дають змогу приймати обґрунтовані рішення щодо складу методів управління достатністю капіталу страховиків;

- консолідація зусиль саморегулювальних організацій та професійних об'єднань страхових компаній України з метою запровадження всебічного обміну інформацією та технологіями з управління достатністю капіталу, підвищення транспарентності страхового ринку України.

Усі методи формування капіталу можуть, як позитивно, так і негативно вплинути на функціонування страхової компанії. Від вибору того чи іншого методу залежить обсяг витрат, інвестиційна привабливість, прибутковість діяльності, загальна схильність страховика до ризиків, керованість страховика тощо. Управлінській підхід до визначення привабливості методів формування капіталу повинен базуватися не лише на аналізі вартості ресурсів, але передбачати критерії, які мають більше чи менше значення при ухваленні управлінського рішення.

Можна виокремити 7 критеріїв, які можуть бути використані для оцінки привабливості цих методів:

- наявність ризику втрати корпоративного контролю в результаті використання методу;

- зниження прибутковості на одну акцію;

- розмір витрат на залучення фінансових ресурсів у результатів використання методу;

- розмір витрат на обслуговування фінансових ресурсів;

- складність процедури залучення фінансових ресурсів;

- обсяг залучення фінансових ресурсів; швидкість нарощування фінансових ресурсів.

Залучення капіталу на умовах субординованого боргу дає страховій компанії такі можливості:

- по-перше, заборгованість – це захист від інфляції, під час якої грошові зобов’язання створюють прибуток у результаті зростання цін;
- по-друге, якщо проценти за позиковими ресурсами нижчі прибутку, який можна отримати від їх використання, утворюється додатковий дохід компанії;
- по-третє, проценти розглядаються як витрати і, відповідно, зменшують об’єкт оподаткування податком на прибуток;
- по-четверте, вартість позикового капіталу є нижчою за вартість власного капіталу, тому залучення субординованого боргу знижує середньозважену вартість фінансових ресурсів страхової компанії та підвищує прибуток.

При оптимальному співвідношенні обсягу власного капіталу та субординованого боргу можна досягти найбільшу кількість економічних переваг для страхової компанії. Залучення додаткового капіталу за рахунок власних джерел фінансових ресурсів і за рахунок субординованого боргу дає змогу страховику максимізувати прибуток [19].

Прогнозний баланс активів і пасивів ПрАТ «СК «Уніка» представлений в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Прогнозний баланс активу та пасиву ПрАТ «СК «Уніка» на 2020 р.

Стаття балансу	Факт		План		Абсолютне відхилення, тис. грн	Темп приросту, %	Відхилення за питомою вагою, %
	тис. грн	% у структурі балансу	тис. грн	% у структурі балансу			
1	2	3	4	5	6	7	8
Актив балансу							
Нематеріальні активи	19370	0,80	14793,04	0,54	-4576,96	-23,63	-0,26
Основні засоби	29858	1,23	24308,08	0,88	-5549,92	-18,59	-0,35
Фінансові інвестиції	134893	5,55	104860,68	3,79	-30032,32	-22,26	-1,75
Довгострокова дебіторська заборгованість	432	0,02	220,05	0,01	-211,95	-49,06	-0,01
Залишок коштів у централізованих резервних фондах	52179	2,15	47165,67	1,71	-5013,33	-9,61	-0,44
Відстрочені аквізайні витрати	144964	5,96	150642,93	5,45	5678,93	3,92	-0,51
Виробничі запаси	1177	0,05	980,68	0,04	-196,32	-16,68	-0,01
Дебіторська заборгованість	191100	7,86	166823,16	6,03	-24276,84	-12,70	-1,82
Поточні фінансові інвестиції	960707	39,50	1346271,12	48,69	385564,12	40,13	9,19
Гроші та їх еквіваленти	30387	1,25	59170,33	2,14	28783,33	94,72	0,89
Витрати майбутніх періодів	1014	0,04	796,00	0,03	-218,00	-21,50	-0,01
Частка перестраховика у страхових резервах	754653	31,03	737245,66	26,67	-17407,34	-2,31	-4,36
Баланс	2432213	100,00	2764756,40	100,00	332543,40	13,67	0,00
Пасив балансу							
Зареєстрований (пайовий) капітал	155480	6,39	155480,00	5,62	0,00	0,00	-0,77
Капітал у дооцінках	11644	0,48	48452,68	1,75	36808,68	316,12	1,27
Додатковий капітал	35787	1,47	35787,00	1,29	0,00	0,00	-0,18

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Нерозподілений прибуток	326830	13,44	410938,37	14,86	84108,37	25,73	1,43
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0,00	-636,00	-0,02	-636,00	0,00	-0,02
Страхові резерви	1602357	65,88	1872178,71	67,72	269821,71	16,84	1,84
Короткострокові кредити банків	0	0,00	-108864,06	-3,94	-108864,06	0,00	-3,94
Поточні забезпечення	12820	0,53	65842,70	2,38	53022,70	413,59	1,85
Доходи майбутніх періодів	5363	0,22	3651,00	0,13	-1712,00	-31,92	-0,09
Інші поточні зобов'язання	4169	0,17	4163,00	0,15	-6,00	-0,14	-0,02
Баланс	2432213	100,00	2764756,40	100,00	332543,40	13,67	0,00

За даними прогнозного балансу на кінець 2020 року планується збільшення валюти балансу на 13,67% у зв'язку з розширенням обсягів діяльності, нарощуванням страхових резервів, кошти яких вкладаються в дозволені активи, збільшенням власного капіталу.

У структурі пасивів планується зростання частки капіталу у дооцінках до 1,75% на кінець 2020 року, що на 1,27% більше, ніж на кінець 2019 року.

Планується зростання власного капіталу завдяки поповненню страхових резервів на 269821,71 тис. грн. та зростанню нерозподіленого прибутку на 84108,37 тис. грн.

Розмір статутного капіталу у плановому періоді залишиться без змін і складатиме 155480,00 тис. грн або 5,62% в структурі балансу.

Важливим джерелом фінансових ресурсів для страхової компанії є поточні забезпечення, де відображаються страхові резерви, які є безплатним джерелом фінансових ресурсів та зростання яких свідчить про розвиток страховика, розширення його діяльності.

Необхідно зазначити, що на кінець 2020 року заплановано зростання обсягу страхових резервів на 1,84% порівняно з кінцем 2019 року та зниження частки перестраховиків у страхових резервах на 4,36%, що сприятиме зростанню обсягу фінансових ресурсів у розпорядженні страхової компанії та активізації її інвестиційної діяльності.

Загальна сума необоротних активів на кінець 2020 року зменшиться у зв'язку зі зменшенням обсягу нематеріальних активів, основних засобів, фінансових інвестицій, довгострокової дебіторської заборгованості, залишку коштів у централізованих резервних фондах.

Питома вага фінансових інвестицій в структурі активів запланована на рівні 3,79%, що на 1,75% менше, ніж на кінець 2019 року.

У складі оборотних активів заплановано зростання поточних фінансових інвестицій на 385564,12 тис. грн у зв'язку з розміщенням страхових резервів на депозитні рахунки банків та власного капіталу з метою отримання інвестиційного доходу.

Обсяг грошових коштів та їх еквівалентів зростає на 28783,33 тис. грн або на 94,72% порівняно з кінцем 2019 року у зв'язку з розміщенням коштів страхових резервів на поточні рахунки в банківських установах. Передбачено зменшення дебіторської заборгованості на 24276,84 тис. грн.

Розвиток страхової компанії повинен здійснюватись за умови забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості та ліквідності. Аналіз основних показників фінансової стійкості ПрАТ «СК «Уніка» в звітному та плановому періоді представлений в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Аналіз основних показників фінансової стійкості ПрАТ «СК «Уніка» в звітному та плановому періоді

Показник	Факт	План	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт автономії	0,22	0,22	0,00
Коефіцієнт фінансової залежності	4,59	4,59	0,00
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	3,27	3,30	0,03
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	0,06	0,08	0,02
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,28	0,33	0,05
Коефіцієнт фінансового левериджу	3,02	3,02	0,00

Більш детальний аналіз основних показників фінансової стійкості ПрАТ «СК «Уніка» в звітному та плановому періоді відображено на рис. 3.2.

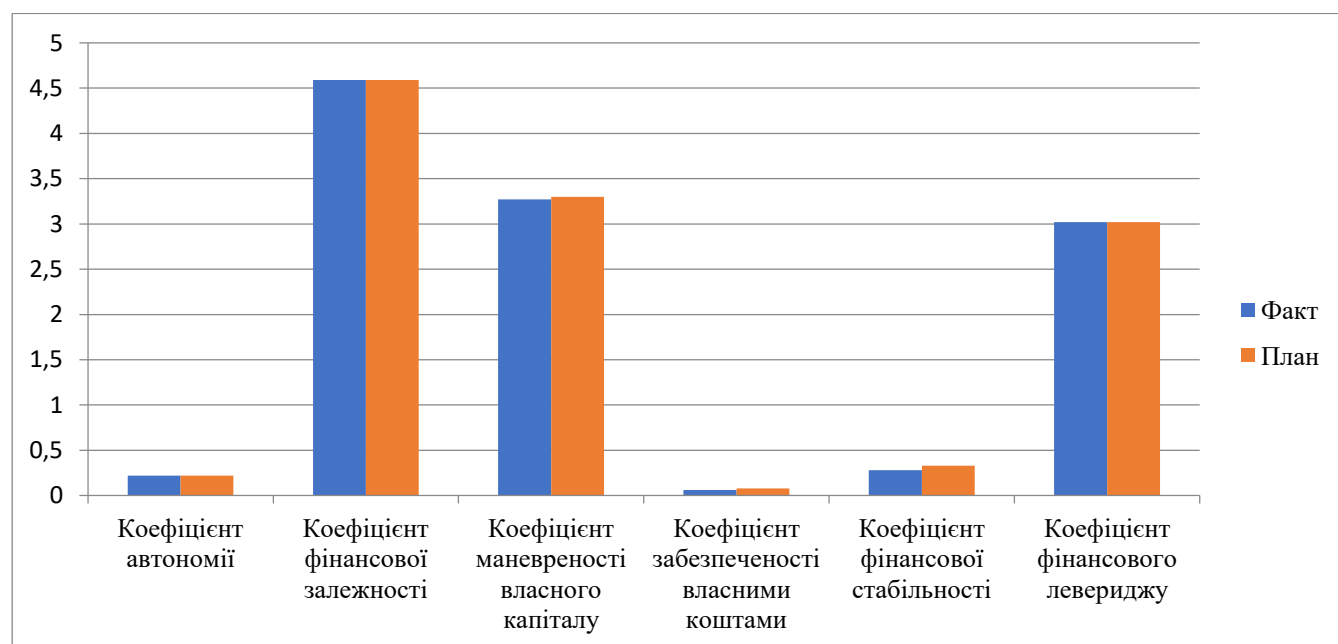

Рис. 3.2. Аналіз основних показників фінансової стійкості ПрАТ «СК «Уніка» в звітному та плановому періоді

Посилаючись на результати табл. 3.2 можна зробити такі висновки: коефіцієнт фінансової стабільності зросте до 0,33.

Позитивним є зростання коефіцієнта маневреності власного капіталу, який на кінець 2019 року складав 3,27. Значення даного показника на кінець планового періоду зросте на 0,03 і складе 3,30, що свідчить про те, що власний капітал знаходиться в обігу для фінансування поточної діяльності страхової компанії, тобто в тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими засобами.

Планується також зростання коефіцієнта забезпеченості власними коштами, який свідчить, що оборотні активи профінансовані за рахунок власного капіталу на 8% і не потребують залучення позикового капіталу.

Позитивним є також зростання показників фінансової стійкості, які характеризують специфіку страхової діяльності. Частка чистих страхових резервів у пасивах становитиме 67,72%, що на 1,84% більше, ніж на кінець 2019 року та сприятиме розширенню інвестиційної діяльності страховика.

Отже, в цілому проаналізовані показники свідчать про достатній рівень капіталу страхової компанії.

Планування діяльності страхової компанії ґрунтується на чіткій системі показників. У широкому розумінні показник – це виражена числом характеристика певної властивості, економічного об'єкта, явища, процесу. Планові показники визначають кількісну міру завдань і якісні зміни в діяльності підприємства та його підрозділів у плановому періоді в умовах конкретного місця та часу і є їхньою числовою характеристикою.

Розрахунки та відображення в планах установи показників економічної ефективності є нагальною необхідністю. Показники ефективності використання окремих видів ресурсів та певні узагальнювальні показники господарювання можуть належати до відповідних розділів плану.

Висновки до розділу 3

Проведене в третьому розділі дослідження напрямів удосконалення управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка» дало змогу зробити такі висновки:

1. Враховуючи основні положень Директиви Solvency II можна визначити поняття «достатність капіталу страхової компанії» як рівень капіталу, який забезпечує здатність страхової компанії виконувати страхові зобов'язання у розмірі, який не може бути покритий страховими резервами, а також покривати інші непередбачувані збитки у своїй діяльності. Саме поняття «управління достатністю капіталу» походить від двох понять «управління» та «управління фінансами». Управління – це діяльність, яка пов'язана з впливом керуючого суб'єкта на керований об'єкт з метою досягнення поставлених цілей. Фінансовий менеджмент – це управління фінансовими відносинами, які пов'язані з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів з метою досягнення тактичних, оперативних та стратегічних цілей.

Процес управління достатністю капіталу є безперервним, його стадії по черзі змінюються. Кожен етап управління достатністю капіталу включає в себе наступні функції: аналіз, планування, організація, керування, контроль.

2. Основним завданням при управлінні операціями перестраховування є оптимізація структури страхового портфеля.

Капітал страхової компанії можна вважати достатнім, якщо виконується умова: $\frac{HK}{SCR} \geq 1$ або $SCR \leq HK$.

Головним завданням розвитку страхового ринку є створення ефективно налагодженої системи управління фінансовими потоками страхових компаній, яка буде сприяти максимізації прибутку і забезпечить їх достатній обсяг в необхідний момент часу.

Основну частину кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги складає поточна заборгованість за страховими виплатами перед страхувальниками та частина заборгованості перед перестраховиками за сплатою

перестраховальних премій, поточна заборгованість перед страховими агентами за сплатою комісійної винагороди.

3. Важливим джерелом фінансових ресурсів для страхової компанії є поточні забезпечення, де відображаються страхові резерви, які є безплатним джерелом фінансових ресурсів та зростання яких свідчить про розвиток страховика, розширення його діяльності. Необхідно зазначити, що на кінець 2020 року заплановано зростання обсягу страхових резервів на 1,84% порівняно з кінцем 2019 року та зниження частки перестраховиків у страхових резервах на 4,36%, що сприятиме зростанню обсягу фінансових ресурсів у розпорядженні страхової компанії та активізації її інвестиційної діяльності.

Отже, в цілому проаналізовані показники свідчать про достатній рівень капіталу страхової компанії. Планування діяльності страхової компанії ґрунтується на чіткій системі показників. У широкому розумінні показник – це виражена числом характеристика певної властивості, економічного об'єкта, явища, процесу. Планові показники визначають кількісну міру завдань і якісні зміни в діяльності підприємства та його підрозділів у плановому періоді в умовах конкретного місця та часу і є їхньою числовою характеристикою.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі вирішені важливі науково-практичні завдання з подальшого розвитку теоретичних положень, удосконалення методичних підходів та розроблення практичних рекомендацій з управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка». За результатами дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Визначено сутність поняття «достатність капіталу страхової компанії» та передумови управління нею. Достатність капіталу страхової компанії є показником платоспроможності, який вказує, чи здатна компанія покрити непередбачувані збитки за рахунок капіталу.

Чинники, які обумовлюють характер управління капіталом і ступінь складності фінансових відносин страхової компанії: організаційна форма; внутрішня структура страхової організації; обсяг і структура страхового портфеля страховика; обсяг та структура інвестиційного портфеля страховика

2. Уточнені підходи до оцінювання достатності капіталу страхових компаній. В Угоді про асоціацію між Україною та ЄС серед актів, що потребують імплементації в законодавство України, визначено Директиву Solvency II, яка створює новий режим достатності капіталу в галузі страхування ЄС, головною метою якого є створення загальноєвропейських вимог до капіталу та стандартів управління ризиками, які будуть застосовуватись замість вимог Solvency I. В умовах переходу до нових регуляторних вимог вітчизняні страховики мають здійснювати заходи, які будуть направлені на підвищення ефективності управління достатністю капіталу та для забезпечення рентабельності власної діяльності.

Фактичний запас платоспроможності страховика визначається вирахуванням із загальної суми активів страховика суми нематеріальних активів і загальної суми зобов'язань, у тому числі страхових.

Нормативний запас платоспроможності страховика, який здійснює види страхування інші, ніж страхування життя, на будь-яку дату дорівнює більшій з визначених величин, а саме: перший вид можна обчислити шляхом множення суми страхових премій за попередні 12 місяців на 0,18; другий вид розраховується шляхом множення суми страхових виплат за попередні 12 місяців на 0,26.

Нормативний запас платоспроможності страховика, який здійснює страхування життя, на будь-яку дату дорівнює величині, яка визначається шляхом множення загальної величини резерву довгострокових зобов'язань на 0,05. Загальна величина резерву довгострокових зобов'язань дорівнює сумі резервів довгострокових зобов'язань, які визначаються на будь-яку дату окремо по кожному договору страхування життя.

3. Обґрунтовані засади формування системи управління достатністю капіталу страхових компаній. Головними документами наддержавного рівня правого забезпечення фінансового механізму управління достатністю капіталу страхових компаній є Директива Solvency II та стандарти Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS), що визначено Концепцією запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в Україні.

Правове забезпечення загальноекономічного характеру, включає такі нормативно-правові акти, як Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України; Закон України «Про акціонерні товариства», Закон України «Про господарські товариства», Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок», «Порядок збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства» тощо.

До спеціалізованого страхового законодавства відноситься Закон України «Про страхування», в ньому встановлені вимоги до мінімального розміру статутного капіталу, необхідність перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним запасом платоспроможності та обов'язок формування гарантійного фонду.

4. Охарактеризована ПрАТ «СК «Уніка». UNIQA Insurance Group є однією з провідних страхових груп на своїх основних ринках Австрії, Центральної та

Східної Європи. Страхова компанія «Уніка» є у 18 країнах і складається із 18 компаній. В ній 20 000 працівників та партнерів обслуговують більше, ніж 10 мільйонів клієнтів. «Уніка» здійснює свою діяльність в Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Албанії, Боснії і Герцеговині, Болгарії, Хорватії, Угорщині, Косово, Македонії, Чорногорії, Польщі, Румунії, Росії, Сербії, Словаччині, Чехії та в Україні. «Уніка» є другою за величиною страховою групою в Австрії з часткою ринку близько 22%. UNIQA Insurance Group на ринку України з 2006 року.

Такі компанії, як «Уніка» і «Уніка Життя» пропонують всі види ризикового страхування і страхування життя. Центральні офіси цих компаній знаходяться в м. Київ. В Україні більше, ніж 1 тис. працівників обслуговують майже 1 млн страхових полісів.

Приватне Акціонерне Товариство «СК «Уніка» було створене 10 лютого 1994 року, до 2010 року – мало назву СК «Кредо-Класик». Страхова компанія «Уніка» здійснює активну страхову діяльність на всій території України. Регіональна мережа «Уніка» складається з 26 дирекцій в областях України, 15 Генеральних Представництв і більше, ніж 250 відділень.

5. Оцінений фінансовий та майновий стан ПрАТ «СК «Уніка». Протягом 2016-2019 рр. ПрАТ «СК «Уніка» нарощувала нематеріальні активи від так вони збільшились на 75,99% у 2019 році порівняно з 2016 роком. Щодо основних засобів, то спостерігалось значне збільшення їх протягом 2016-2019 рр., а саме даний показник зріс на 54,94%. Фінансові інвестиції протягом 2016-2019 рр. зменшились на 66,16%. Щодо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги протягом 2016-2019 рр. вона зросла на 519,61%. Гроші та їх еквіваленти протягом 2016-2019 рр. мали негативну тенденцію, тоді як у 2018 році ця стаття збільшилась на 154,22% в зв'язку з включенням їх частини до поточних довгострокових інвестицій залежно від терміну інвестицій.

Частка зареєстрованого капіталу в структурі балансу компанії протягом 2016-2019 рр. постійно була стабільною. Незважаючи на це власний капітал постійно зростав за рахунок нерозподіленого прибутку. Відтак власний капітал у 2017 році

виріс на 109% порівняно з показником 2014 року. Страхові резерви мали позитивну тенденцію і постійно зростали, крім 2019 р., в якому був спад на 9,99% порівняно з показником 2018 р. Найбільше вони зросли протягом 2017-2018 рр., а саме на 100,23%, причиною цього став розвиток страхового портфелю та ріст страхових платежів. Компанія на звітну дату має достатньо сформовані страхові резерви. Поточна кредиторська заборгованість суттєво збільшилась у зв'язку з нарахуванням податку на прибуток. Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю суттєво не змінювалась до 2018 року. Саме у 2018 році вона збільшилась на 267,61%. Поточні забезпечення протягом 2016-2019 рр. мали змінну тенденцію. Дана стаття станом на 2017 рік зросла на 53,37% порівняно з аналогічним показником попереднього року.

6. Проаналізоване управління достатністю капіталу ПрАТ «СК «Уніка». Протягом 2016-2019 рр. показники діяльності СК «Уніка» зазнали змін. Чисті зароблені страхові премії компанії зросли в 2019 р. порівняно з 2017 р. на 308151 тис. грн, валова сума підписаних премій за цей же період також зросла на 110554 тис. грн., а премій переданих у перестраховування на зменшилися на 159894 тис. грн. Чисті понесені збитки за страховими виплатами склали в 2019 р. – 852988 тис. грн, що більше порівняно з 2018 р. на 138760 тис. грн. Валовий прибуток СК «Уніка» в 2019 р. склав 901608 тис. грн, що більше, ніж у 2018 р. на 169391 тис. грн. Інші операційні доходи страхової компанії в 2019 р. зменшилися у порівнянні з 2018 р. на 36246 тис. грн і склали 2796 тис. грн. Фінансовий результат від операційної діяльності збільшився в 2019 р. порівняно з 2018 р. на 49881 тис. грн. Фінансовий результат до оподаткування збільшився в 2019 р. на відміну від 2018 р. на 90703 тис. грн. Чистий фінансовий результат СК «Уніка» в 2019 р. збільшився на 63837 тис. грн порівняно з 2018 р., компанія одержала прибуток в сумі 88988 тис. грн.

7. Розглянуто підходи до вдосконалення методичного забезпечення прогнозування достатності капіталу ПрАТ «СК «Уніка». Мета управління достатністю капіталу – формування достатнього за обсягом капіталу для покриття

непередбачуваних втрат у процесі діяльності страховика при максимізації рентабельності власного капіталу.

Управління достатністю капіталу включає в себе 7 етапів, які пов'язані між собою: ідентифікація ризиків; аналіз ризиків та формування фінансових ресурсів у поточному періоді; прогнозування потреби у залученні капіталу або зменшенні ризиків; вибір найбільш адекватних потребам та цілям страхової компанії джерел капіталу та методів управління ризиками; розробка та вибір пріоритетних заходів з управління достатністю капіталу; реалізація управлінських рішень; моніторинг та контроль за результатами прийняття управлінських рішень.

Процес управління достатністю капіталу є безперервним, його стадії по черзі змінюються. Кожен етап управління достатністю капіталу включає в себе наступні функції: аналіз; планування; організація; керування; контроль.

8. Основним завданням при управлінні операціями перестраховування є оптимізація структури страхового портфеля.

Капітал страхової компанії можна вважати достатнім, якщо виконується умова: $\frac{HK}{SCR} \geq 1$ або $SCR \leq HK$.

Головним завданням розвитку страхового ринку є створення ефективно налагодженої системи управління фінансовими потоками страхових компаній, яка буде сприяти максимізації прибутку і забезпечить їх достатній обсяг в необхідний момент часу.

Основну частину кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги складає поточна заборгованість за страховими виплатами перед страхувальниками та частина заборгованості перед перестраховиками за сплатою перестраховальних премій, поточна заборгованість перед страховими агентами за сплатою комісійної винагороди.

9. Удосконалений методичний підхід до формування оптимальної структури капіталу ПрАТ «СК «Уніка». Посилаючись на прогнозні показники на 2020 р. можна зробити такі висновки: позитивним є зростання коефіцієнта маневреності власного капіталу, який на кінець 2019 року складав 3,27. Значення даного показника на кінець планового періоду зросте на 0,03 і складе 3,30, що свідчить

про те, що власний капітал знаходиться в обігу для фінансування поточної діяльності страхової компанії, тобто в тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими засобами.

Планується також зростання коефіцієнта забезпеченості власними коштами, який свідчить, що оборотні активи профінансовані за рахунок власного капіталу на 8% і не потребують залучення позикового капіталу.

Позитивним є також зростання показників фінансової стійкості, які характеризують специфіку страхової діяльності. Частка чистих страхових резервів у пасивах становитиме 67,72%, що на 1,84% більше, ніж на кінець 2019 року та сприятиме розширенню інвестиційної діяльності страховика.

Отже, в цілому проаналізовані показники свідчать про достатній рівень капіталу страхової компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабанов И. Т. Финансовый менеджмент. Как управлять капиталом? / И. Т. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 384 с.
2. Банковское дело: управление и технологии / под ред. проф. А. М. Тавасиева. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 863 с.
3. Богдалов Р. Х. Собственный капитал банка и управление им : автореф. дис. канд. экон. наук : спец. 08.00.10 – Финансы, денежное обращение и кредит / Р. Х. Богдалов. – Москва, 2003. – 23 с.
4. Боровікова М. О. Механізм формування капіталу комерційних банків України : автореф. дис... дисканд. экон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / М. О. Боровікова. – Київ, 2009. – 21 с.
5. Гаманкова О. Фінансова стійкість та платоспроможність страхової організації / О. Гаманкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – № 94-95. – 2007 . – С. 18-23.
6. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навчальний посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
7. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
8. Грозава К. С. Застосування канонічної дискримінантної функції для моделювання кризових явищ в діяльності страхових компаній. // Наука й економіка. – 2008. – № 1. – С. 272–277.
9. Давиденко Н. М. Переваги залучення фінансових ресурсів аграрними корпораціями шляхом виходу на іноземні фондові біржі / Н. М. Давиденко // Облік і фінанси. – 2012. – № 3. – С. 96–101.
10. Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин. – Тернопіль: Тернопіль, 1996. – 140 с.

11. Єрмошенко А. М. Ризики діяльності страховиків і шляхи їх зменшення / А. М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6. – С. 207–215.

12. Жексембина А. Е. Капитализация банковского сектора Республики Казахстан: состояние и пути повышения : автореф. дис. канд. экон. наук : спец. 08.00.10 – Финансы, денежное обращение и кредит / А. Е. Жексембина. – Алматы, 2009. – 29 с.

13. Захарченков С. П. Финансы [Электронный ресурс] / С. П. Захарченков. – Режим доступа: http://www.zsp.in.ua/uchebnik_finansi/glava_4/.

14. Землячов С. В. Джерела формування власного капіталу комерційного банку / С. В. Землячов // Економіка Крима. – 2008. – №23. – С. 53–56.

15. Зміни до Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя від 21.12.2005 р. № 1541/11821 [Електронний ресурс] / Держфінпослуг. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dfp.gov.ua> 38. Фурман В.М. Ризики в інвестиційній та фінансовій діяльності страховика. // Фінанси України. – 2008. – № 2. – С. 107–114.

16. Коммерческие банки / [Э. Рид, Р. Коттер, Э. Гилл, Р. Смит, под. общ. ред. Э. Рида] – М: Космополис, 1991. – 187 с.

17. Концепція запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс] : розпорядження Держфінпослуг України від 15.07.2010 р. № 585 // Пенсійна реформа в Україні. – Режим доступу : http://www.pension.kiev.ua/files/fsr_concept_prudential_supervision_n585_15jul2010.pdf.

18. Кривцун І. М. Управління ризиками у діяльності страхової компанії [Електронний ресурс] / І. М. Кривцун // Економічний простір. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_30/Statti/17.pdf.

19. Лямец В. И. Системный анализ. Вводный курс / В. И. Лямец, А. Д. Тевяшев. – Х.: ХТУРЭ, 1998. – 252 с.

20. Машина Н. І. Економічний ризик і методи його вимірювання : навч. посіб. / Н. І. Машина. – К. : ЦНЛ, 2003. – 188 с.
21. Мельник К. С. Развитие подходов к оценке достаточности капитала в свете нового базельского соглашения по капиталу : автореф. дис. канд. экон. наук : спец. 08.00.10 – Финансы, денежное обращение и кредит / К. С. Мельник – СПб, 2007. – с. 24.
22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 (МСБО 32). Фінансові інструменти: подання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_029.
23. Мних М. В. Страхові компанії, їх роль та значення в системі ефективного забезпечення страхової діяльності. // Lviv Polytechnic National University Institutional Repository <http://ena.lp.edu.ua> 140 Економіка та держава. – 2007. – № 4. – С. 22–23.
24. Момот Т. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / за ред. Момот Т. В. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 712 с.
25. Мостенська Т. Л. Ризик-менеджмент як інструмент управління господарським ризиком підприємства / Т. Л. Мостенська, Н. С. Скопенко // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 3 (7). – С. 72-79.
26. Опешко Н. С. Использование перестрахования для управления достаточностью капитала страховой компании / Н.С. Опешко // Страховое дело. – 2014. – № 5. – С. 26-31.
27. Орланюк-Малицкая Л. А. Платежеспособность страховых компаний. – М.: Анкил, 1994. – 151 с.
28. Основные принципы страхования и методология [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iaisweb.org/view/element_href.cfm?src=1/138.pdf.
29. Островська, Г. Й. Фінансовий менеджмент [Текст]: навч. посіб. / Г. Й. Островська. – Тернопіль: Підручники й посібники, 2008. – 576 с.
30. Офіційний сайт СК «Уніка» // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://unika.ua/Підсумки діяльності страхових компаній> //

[Електронний ресурс]: – Режим доступу:
https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/2017_rik/sk_%202017.pdf

31. Пайтра Н. Г. Механізм формування власного капіталу банків України : автореф. дис... канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н. Г. Пайтра. – Львів, 2010. – 20 с.

32. Пахненко О. М. Концептуальні засади управління ризиками, прийнятими на страхування / О. М. Пахненко // Вісник Української академії банківської справи. – 2011. – № 2. – С. 96–100.

33. Пилипенко О. І. Управлінський облік власного капіталу / О. І. Пилипенко // Бухгалтерський облік і аудит : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2004. – Т. 17. – С. 58–59.

34. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

35. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=514-17>.

36. Про господарські товариства : закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

37. Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства : рішення Національної комісії з цінних та фондового ринку від 14.05.2013 р. № 822 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0858-13>.

38. Про затвердження Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг

України від 17.12.2004 р. № 3104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0858-13>.

39. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] : Закон України № 1678-18 від 16.09.2014 р. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18/paran2#n2>.

40. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F96>.

41. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України 3480-15 від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

42. Про затвердження концепції запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та Програми розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами : Розпорядження Держфінпослуг України від 15 липня 2010 р. №585 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://finrep.kiev.ua/download/fsr_concept_prudential_supervision_n585_15jul2010.pdf

43. Стельмах В. С. Енциклопедія банківської справи України / В. С. Стельмах. – К. : Молодь, Ін-Юре, 2001. – 680 с.

44. Супрун А. А. Реорганізація страхових компаній шляхом проведення злиття, приєднання та поглинання // Економіка: проблеми теорії і практики. Збірник наукових праць. Випуск 169. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. – с. 117.

45. Супрун Н. В. Проблеми оцінки достатності капіталу страхових компаній / Н.В. Супрун // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – № 8. – 2011. – С. 79-89.

46. Ткач А. Ю. Критерии оценки достаточности капитала коммерческого банка / А. Ю. Ткач // Модели управления в рыночной экономике: Сборник научных трудов. – Вып. 11 – Донецк: ДонНУ, 2008. – 314 с.

47. Ткаченко Н. В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика : монографія / Н. В. Ткаченко. - Черкаси: «Черкаський ЦНТЕІ», 2009. – 570 с.

48. Торяник Ж. І. Забезпечення функціональної достатності ресурсного потенціалу банків: дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / Ж. І. Торяник. – С. 2008. – 187 с.

49. Филиппова М. Уставные капиталы страховщиков увеличат / М. Филиппова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finansistkras.ru/mneniya/ustav-kap-strahovshikov>.

50. Финансовый словарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/33931

51. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. для самост. вивч. дис-ципліни студ. заоч. форми навч. / Біла О. Г., Мединська Т. В., Юсипович О. І.; УКООПСПЛКА, Львів. комерц. акад. – Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2009. – 155 с.

52. Фурман В. М. Ризики в інвестиційній та фінансовій діяльності страховика. // Фінанси України. – 2008. – № 2. – С. 107–114.

53. Хохлов Н. В. Управление риском: уч. пособ. для вузов / Н. В. Хохлов. – М. : Юнити-Дана, 1999. – 239 с.

54. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

55. Циделко В. Д. Невизначеність вимірювання. Обробка даних і подання результату вимірювання : монографія / В. Д. Циделко, Н. А. Яремчук. – К. : ІВЦ Вид-во «Політехніка», 2002. – 176 с

56. Чиж Н. М. Структуризація власного капіталу акціонерних товариств : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н. М. Чиж. – Л., 2008. – 22 с.

57. Шелудько В. М. Фінансовий ринок [Текст] / В. М. Шелудько. – К. : Знання, 2002. – 535 с.

58. Яремчук О. В. Аналіз достатності власного капіталу банку / О. В. Яремчук, К. Л. Ларіонова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2011. – №1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_1/part1/4.pdf.

59. Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II : Report of the Joint Working Group on Non-Life and Health NSLT Calibration [Electronic resource] / EIOPA, 12.12.2011. – Mode of access : https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/Press-Room/releases/EIOPA-11-163-A-Report_JWG_on_NL_and_Health_non-SLT_Calibration.pdf.

60. Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) (recast) // Official Journal of the European Union (OJEU). – 17.12.2009. – L 335. – P.1-155.

61. Insurance Core Principles and Methodology [Electronic resource] : IAIS principles № 1, October 2003 // International Association of Insurance Supervisors : official website. – Mode of access : http://www.iaisweb.org/__temp/Insurance_core_principles_and_methodology.pdf.

62. Principles on Capital Adequacy and Solvency [Electronic resource] : Principles IAIS № 5, January 2002 // International Association of Insurance Supervisors : official website. – Mode of access : http://www.iaisweb.org/__temp/Principles_on_capital_adequacy_and_solvency.pdf.

63. S. P. D'Arcy. Capital Allocation in the Property-Liability Insurance Industry / S. P. D'Arcy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.soa.org/library/monographs/other-monographs/2011/november/mono-2011-m-as11-1-darcy.pdf>.

64. The Solvency II framework and the impact on funds [Electronic resource]. - The mode of access: <http://www.sjberwin.com/ru/insights/2012/03/09/the-solvency-ii-framework-and-the-impact-on-funds>

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	20033533	
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8036100000	
Середня кількість працівників	1 859	за КВЕД	230	
Адреса, телефон	вулиця Саксаганського, буд. 70А, м. Київ, 01032		65.12	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			2256000	
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2019** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	17 307	19 370
первісна вартість	1001	33 075	39 278
накопичена амортизація	1002	15 768	19 908
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	27 802	29 858
первісна вартість	1011	54 107	62 003
знос	1012	26 305	32 145
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	273 875	134 893
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	466	432
Відстрочені податкові активи	1045	14 993	19 911
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	148 243	144 964
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	29 441	52 179
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	512 127	401 607
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 389	1 177
Виробничі запаси	1101	1 389	1 177
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	961 098	191 100
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	28 186	12 141
з бюджетом	1135	66	5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	25 986	35 509
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	90 465	43 913
Поточні фінансові інвестиції	1160	612 765	960 707
Гроші та їх еквіваленти	1165	89 142	30 387
Готівка	1166	25	-
Рахунки в банках	1167	89 117	30 387
Витрати майбутніх періодів	1170	882	1 014
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1 052 365	754 653
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	939 481	660 753
резервах незароблених премій	1183	112 884	93 900

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 862 344	2 030 606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 374 471	2 432 213

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-2 701	11 644
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	242 219	326 830
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	430 785	529 741
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 780 279	1 602 357
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	1 137 328	845 879
резерв незароблених премій	1533	642 951	756 478
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 780 279	1 602 357
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	19 163	15 419
розрахунками з бюджетом	1620	19 215	14 177
у тому числі з податку на прибуток	1621	14 611	13 681
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	78	63
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	39 312	32 917
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	1 051 238	215 187
Поточні забезпечення	1660	11 450	12 820
Доходи майбутніх періодів	1665	4 034	5 363
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	18 917	4 169
Усього за розділом III	1695	1 163 407	300 115
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 374 471	2 432 213

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Г Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		за ЄДРПОУ	2020	01	01
			20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 754 596	1 446 445
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 152 170	2 041 616
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	265 063	424 957
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	113 527	55 020
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(18 984)	(115 194)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	852 988	714 228
Валовий:			
прибуток	2090	901 608	732 217
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	12 721	(85 654)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	291 449	(836 155)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	(278 728)	750 501
Інші операційні доходи	2120	2 796	39 042
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(339 291)	(290 232)
Витрати на збут	2150	(475 060)	(429 771)
Інші операційні витрати	2180	(93 824)	(6 533)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 950	-
збиток	2195	(-)	(40 931)
Доход від участі в капіталі	2200	726	726
Інші фінансові доходи	2220	120 302	84 925
Інші доходи	2240	2 104	2 861
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(227)	(6 700)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(626)	(355)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	131 229	40 526
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(42 241)	(15 375)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	88 988	25 151
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	14 345	(5 598)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	14 345	(5 598)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	14 345	(5 598)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	103 333	19 553

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 514	4 299
Витрати на оплату праці	2505	205 609	136 799
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 229	23 966
Амортизація	2515	9 980	8 869
Інші операційні витрати	2520	1 503 831	1 313 326
Разом	2550	1 761 163	1 487 259

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	22 893,74839	6 470,54284
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	22 893,74839	6 470,54284
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	1 106,00000

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПГОУ

КОДИ		
2020	01	01
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2019 р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість	3005	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	8 423	4 868
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	9 336	2 555
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	30	25
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 021 399	2 123 205
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	64 487	100 550
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(491 475)	(1 124 807)
Праці	3105	(164 477)	(109 695)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(36 988)	(22 324)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(98 904)	(53 888)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(50 186)	(25 257)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(7 250)	(535)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(41 468)	(28 096)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(44 174)	(25 210)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(1 128 790)	(787 231)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(16 384)	(7 297)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	122 483	100 751
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	692 745	548 615
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	76 680	203 240
дивідендів	3220	726	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	194
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(926 549)	(787 678)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(40)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-156 398	-35 669
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(4 071)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-4 071
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-33 915	61 011
Залишок коштів на початок року	3405	89 142	35 065
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(24 840)	(6 934)
Залишок коштів на кінець року	3415	30 387	89 142

Керівник

Ульс Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(4 377)	-	-	(4 377)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	14 345	-	-	84 611	-	-	98 956
Залишок на кінець року	4300	155 480	11 644	35 787	-	326 830	-	-	529 741

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Додаток 1
до Національного балансу (звітності)
бухгалтерського обліку 1 "Звітний звіт до фінансової звітності"

Підприємство	Принатин акціонерне товариство "Стрипава компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	2019	01	01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	20033333		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	803610000		
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КОСДПГ	230		
Середня кількість працівників	890	за КВЕД	65.12		
Адреса, телефон	вулиця Сахаровського, буд. 70А, м. Київ, 01032		2256000		
Співачі звітності: тв. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):					
за національними (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форм №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рихка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 558	17 307
первісна вартість	1001	21 072	33 075
накопичена амортизація	1002	12 514	15 768
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	-	-
Основа зноса	1010	21 512	27 802
первісна вартість	1011	43 636	54 107
зносо	1012	22 124	26 305
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
Зносо інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострочні біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострочних біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострочних біологічних активів	1022	-	-
Довгострочні фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	150 147	273 875
Довгострочна дебіторська заборгованість	1040	611	466
Відстрочені податкові активи	1045	-	14 993
Гудвил	1050	-	-
Відстрочені акціонерні витрати	1060	124 013	148 243
Залишок коштів у децентралізованих отриманих резервах фондів	1065	13 992	29 441
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1096	322 833	512 127
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	1 593	1 389
Виробничі запаси	1101	1 593	1 389
Незавершені виробництва	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотрачування	1115	-	-
Висхідні одержави	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами	1125	190 447	961 098
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за відділками підприємств	1130	21 465	28 186
з бюджетом	1135	-	66
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих дивідендів	1140	17 140	25 986
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	22 484	90 465
Поточні фінансові інвестиції	1160	634 413	612 765
Гроші та їх еквіваленти	1165	35 065	89 142
Готівка	1166	21	23
Рисунки в банках	1167	35 044	89 117
Витрати майбутніх періодів	1170	218	882
Частина переотрачування у отриманих резервах	1180	417 058	1 052 365
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострочних зобов'язань			
резервах збитків або резервах валових вилучень	1182	188 980	939 481
резервах на заробітчанні провайдера	1183	228 078	112 884

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (займовує)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2019	01	01
			20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форм N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	1 446 445	980 161
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 041 616	1 702 912
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	424 957	663 515
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	55 020	204 200
<i>зміна частки перестраховувачів у резерві незароблених премій</i>	2014	(115 194)	144 964
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	714 228	443 932
Валовий:			
прибуток	2090	732 217	536 229
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	(85 654)	(14 823)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(836 155)	(135 461)
<i>зміна частки перестраховувачів в інших страхових резервах</i>	2112	750 501	120 638
Інші операційні доходи	2120	39 042	48 793
<i>у тому числі:</i>			
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(290 232)	(225 797)
Витрати на збут	2150	(429 771)	(325 161)
Інші операційні витрати	2180	(6 533)	(5 337)
<i>у тому числі:</i>			
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	13 904
збиток	2195	(40 931)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	726	2 075
Інші фінансові доходи	2220	84 925	79 603
Інші доходи	2240	2 861	1 497
<i>у тому числі:</i>			
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(6 700)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(355)	(73)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	40 526	97 006
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(15 375)	(57 887)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	25 151	39 119
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	(5 598)	(7 687)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(5 598)	(7 687)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(5 598)	(7 687)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 553	31 432

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 299	4 227
Витрати на оплату праці	2505	136 799	105 363
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 966	17 075
Амортизація	2515	8 869	6 695
Інші операційні витрати	2520	1 313 326	866 867
Разом	2550	1 487 259	1 000 227

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6 470.54284	10 064.05969
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6 470.54284	10 064.05969
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1 106.00000	5 145.00000

Керівник:

Головний бухгалтер:

Улья Олеся Володимирівна

Ущатіська Катерина Іванівна

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (підприємства)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ	
			2019	01 01
			20033533	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2018** р.

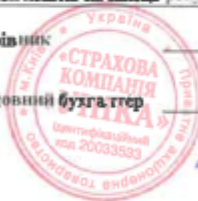
Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	4 868	2 056
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 555	1 967
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	25	26
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 123 205	1 527 027
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	100 550	62 189
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 124 807)	(848 918)
Праці	3105	(109 695)	(82 609)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(22 324)	(15 930)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(53 888)	(67 174)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(25 257)	(44 445)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(535)	(847)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 096)	(21 882)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(25 210)	(6 243)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(787 231)	(586 912)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(7 297)	(5 464)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	100 751	-19 985
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	548 615	88 404
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отримань:			
відсотків	3215	203 240	60 155
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	194	52
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(787 678)	(101 222)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(40)	(156)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-35 669	47 233
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(4 071)	(18 872)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-4 071	-18 872
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	61 011	8 376
Залишок коштів на початок року	3405	35 065	17 601
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(6 934)	9 088
Залишок коштів на кінець року	3415	89 142	35 065

Керівник

Головний бухгалтер

Ульє Олена Володимирівна

Ущалівська Катерина Іванівна

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу: Випуск акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(5 590)	-	-	20 853	-	-	13 253
Залишок на кінець року	4300	155 480	(2 704)	35 787	-	242 219	-	-	430 785

Керівник

Головний бухгалтер

Ульє Олена Володимирівна

Ущипівська Катерина Іванівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
1 "Звітності" вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	<u>Пр/ІТ "СК "УНІКА"</u>	Дата (рік, місяць, число)	17 12 31
Територія	<u>Україна</u>	за ЄДРПОУ	30033833
Організаційно-правова форма господарювання	<u>Акціонерне товариство</u>	за КОАТУУ	803619090
Вид економічної діяльності	<u>Інші види страхування, крім страхування життя</u>	за КОСГОТ	230
Середня кількість працівників ¹	<u>870 осіб</u>	за КВЕД	65.12
Адреса, телефон	<u>м. Київ, вул. Сахаровського, 78/4</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові)			
Складено (зробити позначку "У" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності	У		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 20 17 р.

Форма N 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код	На початок	На кінець
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	11 006	12 558
періодна вартість	1001	21 683	25 072
накопичена амортизація	1002	10 677	12 514
Неоплачені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	19 271	21 512
періодна вартість	1011	64 280	43 636
знос	1012	35 009	22 124
Інвестиційна нерухомість	1015		
Періодна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Періодна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	398 638	150 147
Довгострокові дебіторська зобов'язаність	1040	530	611
Відстрочені податкові активи	1045	1 608	
Гривні	1050		
Відстрочені акціонерні витрати	1060	100 618	124 013
Валишок коштів у національній валюті та в іноземній валюті	1065	11 650	13 992
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	543 321	322 833
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	970	1 593
Виробничі залишки	1101	970	1 593
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі отримані	1120		
Дебіторська зобов'язаність за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30 842	190 447
Дебіторська зобов'язаність за розрахунками: за виданими авансами	1130	24 103	21 466
з бюджетом	1135		
з інших осіб	1136		
Дебіторська зобов'язаність за грошовими з нарахованих доходів	1140	17 645	17 140
Дебіторська зобов'язаність за грошовими із внутрішніх розрахунків	1145		
Інші поточні дебіторська зобов'язаність	1155	23 848	22 484
Поточні фінансові інвестиції	1160	352 175	634 413
Гривні та їх еквіваленти	1165	17 601	35 065
Готівка	1166	34	21
Резерви в банках	1167	17 567	35 044
Витрати майбутніх періодів	1170	1 584	218
Частка нереституційних у страхових резервах	1180	151 456	417 058
з інших осіб	1181		

резерви збитків або резерви належних виплат	1182	68 342	188 980
резерви незароблених премій	1183	83 114	228 078
інших страхових резервів	1184		
інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1198	620 224	1 339 884
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200		
	1300	1 163 545	1 662 717

Пасив	Код рккв	На початок звітного	На кінець звітного
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	10 584	2 897
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 247	221 366
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	404 098	415 530
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		636
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530	549 443	889 104
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	165 712	301 173
резерви незароблених премій	1533	383 731	587 931
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Пайовий фонд	1540		
Резерв на вилучення доходу	1545		
Усього за розділом II	1595	549 443	889 740
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	14 752	17 865
розрахунки з бюджетом	1620	579	10 181
у тому числі з податку на прибуток	1621	579	10 181
розрахунки зі страхових	1625		
розрахунки з оплати праці	1630	75	7
Поточна кредиторська заборгованість за операційними витратами	1635	31 783	31 883
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	155 480	285 965
Поточні забезпечення	1660	6 408	9 828
Доходи майбутніх періодів	1665	907	1 712
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	20	6
Усього за розділом III	1695	210 004	387 447
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Частка вартість активів неперейнятого пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	1 163 545	1 662 717

Керівник

О. В. Ульє

Головний бухгалтер

Ю. С. Каша

Підприємство

П/АТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

17 12 31

20033533

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Чисті зароблені страхові премії	2010	980 161	810 867
Премії підписані, валова сума	2011	1 702 912	1 064 115
Премії, передані у перестраховування	2012	663 515	202 762
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	204 200	78 335
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	144 964	27 849
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	443 932	355 976
Валовий:			
прибуток	2090	536 229	454 891
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-14 823	-6 310
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-135 461	-7 691
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	120 638	1 381
Інші операційні доходи	2120	48 793	83 572
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	225 797	196 352
Витрати на збут	2150	325 161	277 522
Інші операційні витрати	2180	5 337	12 784
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	13 904	45 495
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	2 075	1 556
Інші фінансові доходи	2220	79 603	85 953
Інші доходи	2240	1 497	1 972
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		5 601
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	73	494
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	97 006	128 881
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	57 887	43 675
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	39 119	85 206
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-7 687	5 230
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-7 687	5 230
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-7 687	5 230
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31 432	90 436

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 227	3 890
Витрати на оплату праці	2505	105 363	86 708
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 075	13 497
Амортизація	2515	6 695	6 684
Інші операційні витрати	2520	866 867	731 855
Разом	2550	1 000 227	842 634

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	10,064	21,921
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	10,064	21,921
Дивіденди на одну просту акцію	2650	5,1450	0,0120

Керівник

Головний бухгалтер

О. В. Улье

Ю. С. Кзама

Підприємство

ПРАТ "СК "УНІКА"
(набезпечення)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
17	12	31
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2017 р.

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2 056	1 341
Надходження від повернення авансів	3020		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 967	1 550
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	26	3
Надходження від операційної оренди	3040		
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		
Надходження від страхових премій	3050	1 527 027	1 042 523
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		
Інші надходження	3095	62 189	35 992
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	848 918	431 011
Прав	3105	82 609	68 663
Відрахувань на соціальні заходи	3110	15 930	12 368
Зобов'язань з податків і зборів	3115	67 174	62 097
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	44 445	39 051
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	847	2 760
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	21 882	20 286
Витрачання на оплату авансів	3135		
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	6 243	6 385
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	586 912	458 742
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		
Інші витрачання	3190	5 464	4 184
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-19 985	37 959
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	88 404	26 253
необоротних активів	3205		
Надходження від отримання:			
відсотків	3215	60 155	67 032
дивідендів	3220		
Надходження від депозитів	3225		
Надходження від погашення позик	3230	52	25

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(101 222)	(154 863)
необоротних активів	3260	()	()
Виплати за деривативами	3270	()	()
Витрачання на надання позик	3275	(156)	()
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	()	()
Інші платежі	3290	()	()
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	47 233	-61 553
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	()	()
Погашення позик	3350	()	()
Сплату дивідендів	3355	(18 872)	(44 268)
Витрачання на сплату відсотків	3360	()	()
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	()	()
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	()	()
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	()	()
Інші платежі	3390	()	()
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-18 872	-44 268

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	8 376	-67 862
Залишок коштів на початок року	3405	17 601	64 306
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	9 088	21 157
Залишок коштів на кінець року	3415	35 065	17 601

Керівник

О. В. Ульє

Головний бухгалтер

Ю. С. Кваша

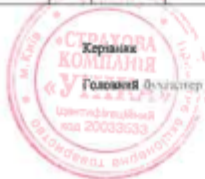
Підприємство

ПРАТ "СК "УНІКА"
(заблюдати)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУКОД ЄДРПОУ
17 12 31
2003533Звіт про власний капітал
за 2017 р.

Форма № 4 Код за ДКУД

1801025

Стаття	Код радян	Зарегіст ований капітал	Капітал у додаток	Додатко вий капітал	Резерв ний капітал	Чистий власний прибуток	Позаче ний капітал	Всего власний капітал	Інші резерви	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на початок року	4000	155 480	10 584	35 787		202 247				404 098
Коригування:	4005									
Зміна облікової політики	4010									
Виправлення помилок	4010									
Інші зміни	4090									
Скоригований залишок на початок року	4095	155 480	10 584	35 787		202 247				404 098
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					39 119				39 119
Інший сукупний дохід за звітний період	4110		-7 687							-7 687
Доходи (ущібки) необоротних активів	4111		-7 687							-7 687
Доходи (ущібки) фінансових інструментів	4112									
Накопичені курсові різниці	4113									
Частина іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114									
Інший сукупний дохід	4116									
Резерви прибутку:										
Випуск власних цінних паперів	4200					20 000				20 000
Сприбутки прибутку до зареєстрованого капіталу	4205									
Відрахування до резервного капіталу	4210									
Сума чистого прибутку, належна до балансових акцій за звітний період	4215									
Сума чистого прибутку на створення спеціальних цінних паперів	4220									
Сума чистого прибутку на матеріальне заощадження	4225									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240									
Погодження збереженості в капіталу	4245									
Вилучення капіталу:										
Випуск акцій (часток)	4260									
Перепродаж куплених акцій (часток)	4265									
Анулювання куплених акцій (часток)	4270									
Виплата частки в капіталі	4275									
Зменшення номінальної вартості акцій	4280									
Інші зміни в капіталі	4290									
Прибавки (традиції) незалежної частки в дочірньому підприємстві	4291									
Різниця між капіталом	4295		-7 687			19 119				11 432
Залишок на кінець року	4300	155 480	2 897	35 787		221 366				415 530

(Signature)
О. В. Ульє
Ю. С. Каша

Підприємство	ПрАТ "СК "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	16	12	31
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	20033533		
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8036100000		
Середня кількість працівників ¹	941 особа	за КВЕД	230		
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Саксаганського, 70А		65.12		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності					
			v		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 року**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9 622	11 006
первісна вартість	1001	18 568	21 683
накопичена амортизація	1002	8 946	10 677
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	18 182	19 271
первісна вартість	1011	39 684	44 280
знос	1012	21 502	25 009
Інвестиційна нерухомість	1015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	68 310	398 638
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	530	530
Відстрочені податкові активи	1045	21 941	1 608
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	82 826	100 618
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	9 282	11 650
Інші необоротні активи	1090	896	
Усього за розділом I	1095	211 589	543 321
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	793	970
Виробничі запаси	1101	793	970
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10 087	30 842
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	23 063	24 103
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	9 254	17 645
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 066	23 848
Поточні фінансові інвестиції	1160	506 943	352 175
Гроші та їх еквіваленти	1165	64 306	17 601
Готівка	1166	18	34
Рахунки в банках	1167	64 288	17 567
Витрати майбутніх періодів	1170	5 987	1 584
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	122 226	151 456

у тому числі в:	1181		
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	66 961	68 342
резервах незароблених премій	1183	55 265	83 114
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	757 725	620 224
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	969 314	1 163 545
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	5 354	10 584
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	163 685	202 247
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	360 306	404 098
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530	463 417	549 443
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	158 021	165 712
резерв незароблених премій	1533	305 396	383 731
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	463 417	549 443
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	9 896	14 752
розрахунками з бюджетом	1620	5 133	579
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 133	579
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	83	75
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	18 938	31 783
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	105 645	155 480
Поточні забезпечення	1660	5 091	6 408
Доходи майбутніх періодів	1665	777	907
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	28	20
Усього за розділом III	1695	145 591	210 004
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	969 314	1 163 545

Підприємство

ПрАТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць,
число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
16	12	31
20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 р.

Форма
№ 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Чисті зароблені страхові премії	2010	810 867	670 900
Премії підписані, валова сума	2011	1 064 115	1 008 058
Премії, передані у перестраховання	2012	202 762	224 025
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	78 335	117 047
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	27 849	3 914
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	355 976	316 840
Валовий:			
прибуток	2090	454 891	354 060
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-6 310	-12 165
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-7 691	-2 961
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	1 381	-9 204
Інші операційні доходи	2120	83 572	112 371
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	196 352	161 009
Витрати на збут	2150	277 522	181 515
Інші операційні витрати	2180	12 784	43 099
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	45 495	68 643
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	1 556	
Інші фінансові доходи	2220	85 953	86 564
Інші доходи	2240	1 972	683
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	5 601	

Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	494	586
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	128 881	155 304
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	43 675	-4 398
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	85 206	159 702
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	5 230	2 377
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	5 230	2 377
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	5 230	2 377
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	90 436	162 079

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 890	3 762
Витрати на оплату праці	2505	86 708	69 553
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 497	20 294
Амортизація	2515	6 684	6 160
Інші операційні витрати	2520	731 855	602 694
Разом	2550	842 634	702 463

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	21,92	41,09
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	21,92	41,09
Дивіденди на одну просту акцію	2650	12,0	

Підприємство

ПрАТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць,
число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
16	12	31
20033533		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2016 р.**

Форма
N 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1 341	2 128
Надходження від повернення авансів	3020		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 550	3 575
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	3	235
Надходження від операційної оренди	3040		
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		
Надходження від страхових премій	3050	1 042 523	1 018 282
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		
Інші надходження	3095	35 992	18 511
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(431 011)	(643 051)
Праці	3105	(68 663)	(56 367)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(12 368)	(20 467)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(62 097)	(36 056)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(39 051)	(22 525)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(2 760)	(380)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(20 286)	(13 151)
Витрачання на оплату авансів	3135		
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(6 385)	(5 424)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(458 742)	(408 207)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		
Інші витрачання	3190	(4 184)	(3 096)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	37 959	-129 937
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	26 253	78 762
необоротних активів	3205		343
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	67 032	61 901
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230	25	584

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(154 863)	(73 286)
необоротних активів	3260		(2 361)
Виплати за деривативами	3270		
Витрачання на надання позик	3275		
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-61 553	65 943
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	(44 268)	
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-44 268	0

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-67 862	-63 994
Залишок коштів на початок року	3405	64 306	72 683
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	21 157	55 617
Залишок коштів на кінець року	3415	17 601	64 306

Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220									
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225									
Внески учасників: Внески до капіталу	4240									
Погашення заборгованості з капіталу	4245									
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265									
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270									
Вилучення частки в капіталі	4275									
Зменшення номінальної вартості акцій	4280									
Інші зміни в капіталі	4290									
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291									
Разом змін у капіталі	4295		5 230			38 562				43 792
Залишок на кінець року	4300	155 480	10 584	35 787		202 247				404 098